

EGYETEMI ÉLET



DEBRECENI EGYETEM

- *A debreceni BMW-gyár hatásai a régióra*
- *Folklór Advent a Kazánban*
- *Interjú az Analog Balaton tagjaival*
- *Debrecen szervál, Budapest tapsol – egyetemi teniszsiker*

Advent



FORUM
D E B R E C E N

www.forumdebrecen.hu

FORUM
D E B R E C E N
AJÁNDÉKKÁRTYA

FÓRUM AJÁNDÉK KÁRTYA

STÍLUSOS MEGLEPETÉS
MINDEN ALKALOMRA.



HÍREK

Függönyt fel!	4
Szilvássy Judit Audiológiai Központ	4
Időkapcsula	4
oDEon karácsony	4
Összefogás	5
Jubileum	5
Új sportpálya	5
Docens úrhajós	5

HÁTTÉR

Szenátus	6
A debreceni BMW-gyár hatásai a régióra 7	
Újra itt az ünnepi készülődés	8
Így zajlott a III. IK Bowling Est	10
Foklór Advent a Kazánházban	11
Mikulás Buli	11

ZOOM

„Ez valami nagyon izgi dolog, amit még mi sem csináltunk korábban”	12
Fedezd fel Debrecen utcáit! – Munkácsy-trilógia	14

ZÖLDEBBÍTŐ

A DEHÖK Hallgatói Környezetvédelmi Bizottság hírei	16
--	----

SZÉP-SZELET

Almássy Lehet fordítása, Julio César Isella: Az egyszerű dolgok éneke	18
---	----

NÉZŐPONT

A finn meló	19
A mesterséges társ	21
Irodalom, zene, színház – új kulturális pódiumműsor	23

DE-FICIT

Az Európai Unió versenyképessége és annak legújabb fejleményei	24
--	----

SPORT

Fiatl magyarokra építik a csapatot	26
A negyedik helyről várja a DEAC a tavaszt	28
Debrecen szervál, Budapest tapsol – egyetemi teniszsiker	28
Debreceni sikerek az Úszó MEFOB-on!	29

CUCU

	30
--	----

Közeleg

Mit közeleg, mindjárt nyakunkon a karácsony. Stekli Péter szociológus hallgatónak már a hóci-pője is tele volt a mindent elárasztó negédes reklámokkal. Nem igazán értette, miért kell októberben elkezdni az ajándékvásárlásra buzdítást. Hát nem érne ez rá egy kicsit?

Péter úgy érezte, az egész világ összeesküdött ellene.

Úgy gondolta, elérkezett az idő, amikor passzív ellenállás helyett a tettek mezejére kell lépnie. Kis szabadcsapatot alakított a nézeteivel szimpatizáló diákokból, és éjszakánként hatalmas plakátokat ragasztott ki egyes boltok kirakataiba: „Ne vásárolj idő előtt!” feliratokkal. Sajnos, ezeket másnap le is szedték a szemfüles bolti alkalmazottak. Ezután Grincs, aki nincs néven zenekart alapított, és vásárlásellenes koncerteket adott a város több pontján. Miután nagy sikert aratott, és eladott öt-száz CD-t, rájött, hogy ezzel már ő is része lett a nagy karácsonyi biznisznek. Ekkor kissé meghasonlott, és komolyan elgondolkozott azon, hogy vidékre költözik, s élete hátralévő részét egy kis faházikóban éli le.

Végül győzött a józan ész. Készülni kezdett vizsgáira, s közben fenyőfaárusként vállalt alkalmi munkát. Áldott karácsonyt és boldog új évet kívánunk minden olvasónknak!

Mikulás Márton

Egyetemi Élet, a Debreceni Egyetem lapja

– A Debreceni Egyetem megbízásából kiadja a Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft. –

Főszerkesztő: Ölveti László – Állandó munkatárs: Csontos Máté, Papp Gréta, Juhász Tibor, Vona Lilla, Kovács Miklós, Lóki Viktor –

Tördelő: Barna Ildikó – Levélgyűjtés: KEBO PRINT – Nyomda: Vider-Plusz Bt. – Terjesztés: CAMPUS ELEVEN –

ISSN 0230 7731 – Megjelenik kéthetente 4000 példányban – A szerkesztőség levelezési címe: DE Oktatási Központ, 4032 Debrecen, Nagyterdei körút 94. –

A szerkesztőség telefonszáma: (30) 7598072 / 58072 – A szerkesztőség e-mail-címe: egyetemielelet@pszk.unideb.hu – www.unideb.hu

Az Egyetemi Élet archív számai elérhetők: <http://www.unideb.hu/hu/egyetemi-elet> – Hirdetésfelvétel: 06-(30)-638-5073

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.





Függönyt fel!

Öt évre szóló együttműködési megállapodást kötött a Debreceni Egyetem és a Csokonai Nemzeti Színház az oktatás, az előadóművészet, valamint az infrastruktúra és eszközhasználat területén. Szilvássy Zoltán rektor szerint a megállapodás a tudomány és a kultúra harmonikus együttállásának bizonyítéka, amely egy új lehetőség a képzésfejlesztésben. Vadász Dániel igazgató kiemelte, hogy az egyetemi hallgatók valódi színpadi környezetben, közönség előtt szerezhethetnek értékes szakmai tapasztalatot. A felek a közös tevékenységek összehangolására Művészeti Kabinetet is létrehoznak.



Szilvássy Judit Audiológiai Központ

December 13-án emlékeztek meg a 2022-ben elhunyt Szilvássy Juditról, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika egykori igazgatójáról. Az ünnepségen felavatták az iskolateremtő klinikus, oktató és kutató domborművét, valamint átadták a nevét viselő Audiológiai Központot. Szabó Zoltán professzor hangsúlyozta: Szilvássy Judit életműve a szakmai kiválóság és az emberség egységét képviseli. Nevéhez fűződik a hazai cochleáris implantációs kutatások megalapozása és számos úttörő audiológiai eljárás bevezetése. Az új központ korszerű eszközparkkal évente mintegy 13 ezer beteg ellátását biztosítja.



Időkapzsula

Az első magyar űrnövénykísérlet, a Vitapric-program előtt időkapzsulákkal tisztelegtek a Böszörményi úti campuson a IV. Növény-nemesítési Emléknep és Konferencia keretében. A kapszulákban magvak, dokumentumok és speciális eszközök kerültek elhelyezésre, amelyek Kapu Tibor második magyar űrhajós tudományos vizsgálataiból származnak az ISS Axiom-4 küldetéséből. A Vitapric-program során sikeresen csíráztattak retek-, búza- és paprikamagokat az űrben. A DE kutatói hangsúlyozták, hogy ezek a kísérletek a földi mezőgazdaság számára is hasznosítható, fenntartható eredményeket hoznak. Az eseményen részt vett Farkas Bertalan, az első magyar űrhajós is.



oDEon karácsony

Valódi karácsonyi csodát hozott az oDEon Színház idei ünnepi produkciója: a Charles Dickens Karácsonyi ének című művéből készült családi musicalt tizenkét házaspár előadásán, néhány nap alatt több mint négyezren látták. Az amatőr és profi színészekből, egyetemi oktatókból, dolgozókból és hallgatókból álló társulat műsorát vastappsal fogadta a közönség. Az előadásokhoz jótékonyági akció is kapcsolódott: a nézők adományainak köszönhetően az oDEon a Tündérkör Alapítvány segítségével több száz rászoruló család karácsonyát teheti szebbé.





Összefogás

Az összefogás, az együtt gondolkodás és a kitartó közös munka adja a Debreceni Egyetem erejét – hangsúlyozták az intézmény vezetői a Hallban tartott hagyományos évzáró ünnepségen. Szilvássy Zoltán rektor, Bács Zoltán kancellár, Kossa György, a fenntartó alapítvány kuratóriumi elnöke és Lampert Andrea általános kancellárhelyettes értékelte az elmúlt egy év eredményeit és a jövő feladatait. A 2025-ös év lezárását közös vacsorával ünnepelte a Rectori-Kancellári Kabinet és a Kancellária, az eseményen több mint ötszáz dolgozó, oktató és kutató vett részt.



Jubileum

Gólyabállal egybekötött ünnepségen emlékezett meg fennállásának tizedik évfordulójáról a Debreceni Egyetem Sporttudományi Koordinációs Intézete, december 9-én a Nagyerdei Stadionban. Az eseményen oktatók, munkatársak és sportszakos hallgatók közösen idézték fel az elmúlt évtized legfontosabb pillanatait. Balogh László igazgató beszédében hangsúlyozta: a 2015-ben alapított intézet az egyetem sporttevékenységeinek összefogását, a sporttudományi képzések fejlesztését és a kutatások koordinációját végzi, közép-pontban a hallgatókkal. Az ünnepségen elismeréseket adtak át, majd évfolyamtáncok és zenés mulatság zárta az estet.



Új sportpálya

Több mint ötszáz négyzetméteres, korszerű világítással rendelkező, műfüves sportpályát adtak át a DE Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Karának hajdúböszörményi campusán. Bács Zoltán kancellár kiemelte: a beruházás a DE egészségtudatos szemléletét erősíti, amelyet a FISU Healthy Campus Platinum minősítés is igazol. A pálya több mint kétezer hallgató, egyetemi dolgozó, valamint a helyi óvodások sportolását szolgálja. A közel 24 millió forintos fejlesztés elsősorban testnevelésórák és közösségi sportprogramok helyszíne lesz.



Docens úrhajós

Címzetes egyetemi docensi címet adományozott Kapu Tibor kutatóúrhajósnak a DE Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kara. Az elismerést november 13-án az agrárkar diplomaosztó ünnepségén vette át. Stündl László dékán beszédében kiemelte a 157 éves debreceni agrár-felsőoktatás hagyományait és a kar folyamatosan bővülő, a piaci igényekhez igazodó képzési kínálatát. Kapu Tibor rendhagyó köszöntőjében a tudásvágy és az alkalmazkodóképesség szerepét hangsúlyozta. A tanév során 232 hallgató teljesítette a diplomaszerezés feltételeit.

Békés karácsonyt és boldog új évet kívánunk minden olvasónknak!

Szenátus

A Debreceni Egyetem hallgatói és dolgozói létszámának növekedéséről, a jövő évi bérfejlesztésről és az egyetemi tudásvagyon piaci hasznosításáról is szó volt az intézmény Szenátusának idei utolsó ülésén. A testület címek adományozásáról, új képzések indításáról és számos együttműködési megállapodás megkötéséről is döntött.

Szilvássy Zoltán rektor beszámolójában az ipari partnerekkel közös kutatásfejlesztési és innovációs projektek fontosságát hangsúlyozta, amelyek révén az egyetem hatékonyan tud extra bevételekhez jutni. A rektor kiemelte az egészségipari óriás GE Healthcare-rel folyó közös munka eredményeit, valamint a folyamatosan bővülő partnerséget a BMW-vel, melynek legutóbbi mérföldköve a DEB AUT néven létrejött egyetemi kutatócsoport, mely azt vizsgálja, hogyan hat a BMW-gyár érkezése Debrecen foglalkoztatására, a képzési igényekre, az egyetemi struktúrára, a városi közlekedésre, a kulturális életre, valamint a társadalmi mobilitásra.

Bács Zoltán kancellár beszámolójában kiemelte, hogy a NAV tájékoztatása szerint a Debreceni Egyetem hazánk 5 legnagyobb munkáltatója közé tartozik – mások mellett a Magyar Posta és a MÁV társaságában. A létszámnövekedésről szólva megjegyezte, hogy a szeptemberi új tanévet mintegy 34 ezer hallgató kezdte meg, ezzel és a munkavállalói létszám növekedésével az egyetemi polgárok létszáma immár elérte az 50 ezret.

Az egyetemi vezető bejelentette, hogy az oktatási-kutatási alaptevékenységre vonatkozó finanszírozási szerződésben kitűzött teljesítménycélokat az egyetem kiemelkedő szinten teljesítette, így az év végén lehetőség nyílt egyhavi plusz teljesítményalapú juttatás finanszírozására az ebben az ágazatban dolgozók számára. Bács Zoltán hozzátette, hogy folyamatban van a 2026. évi bérintézkedések előkészítése, melyhez még várják a különböző ágazati rendelkezéseket. A tervek szerint a bérfejlesztés az infláció mértékéhez lesz igazítva.

A kancellár arról is beszélt, hogy egyeztetéseket folytatnak az egészségügyi finanszírozás módosításáról, és bíznak benne, hogy olyan előrelépést tudnak elérni a területen, amely a Debreceni Egyetem Klinikai Központ betegellátási minőségéhez és színvonalához méltó és másokhoz hasonló arányú lesz.

Az egyetemi vezető kitért az egyetemi munkavállalók számára elérhető otthontámogatási programra is, melyről minden dolgozó részletes tájékoztatást kapott e-mailben. Beszámolója végén pedig köszönetet mondott a kancellária és egyetem dolgozóinak az egész éves hatékony együttműködésért.

A Debreceni Egyetem Szenátusa decemberi ülésén professor emeritus cím, valamint címzetes egyetemi tanári címek adományozásáról döntött. A testület szervezeti kérdések között egyebek mellett módosították a Kancellári Ügyrendjét a DE Klinikai Központ berettyóújfalui Gróf Tisza István Campusát érintő változások miatt, a Karok Működési Rendjének a Műszaki Karra és a Zeneművészeti Karra vonatkozó mellékletét, a Szolgáltató és Igazgatási Egységeinek Működési Rendjét, az intézmény Gazdálkodási Szabályzatát, illetve a felvételi eljárásról szóló, valamint a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatot a Gazdaságtudományi Kar, a Gyógyszerésztudományi Kar és a Zeneművészeti Kar, a Hallgatói Térítési és Juttatási Szabályzatot Gyermekevelési és Gyógypedagógiai Kar, valamint a Zeneművészeti Kar vonatkozásában. A testület támogatta a számviteli politika,



a számlarend, az eszközök és források értékelési, valamint a pénz- és értékezelési szabályzatok módosítását is.

Oktatási ügyek között a Szenátus döntött a 2025/2026. tanév időbeosztásának módosításáról a Gazdaságtudományi Kar esetében, illetve javaslatot fogadott el a 2026. februárban és szeptemberben induló képzések önköltségei mértékének megállapításáról és módosításáról.

A testület tagjai támogatták az agrárszakigazgatás (GTK) alapképzési szak létesítésére, a mesterséges intelligencia informatikus (IK) mesterképzési szak indítására; a matematika (TTK), villamosmérnöki (TTK), programtervező informatikus (IK) alapképzési szakok, valamint a geoinformatika (TTK) mesterképzési szak a nanchangi East China University of Technology-n, székhelyen kívüli indítására, illetve a járműmérnöki (MK) mesterképzési szak duális képzési formában történő indítására vonatkozó javaslatot.

Több gazdasági társaság létrehozását is támogatta a testület. Az egyetemi tulajdonú cégek külső megrendelők számára végeznek majd kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységeket. A cégalapítások kapcsán Bács Zoltán kancellár megjegyezte: stratégiai cél, hogy a belső oktatási és kutatási tevékenység mellett az egyetemi tudásvagyon a piacon is hasznosuljon, amelyhez intézményi tulajdonú cégekre van szükség, mivel maga az intézményként működő egyetem alapító okirata szerint vállalkozási tevékenységet nem végez.

A Szenátus több együttműködési megállapodás megkötésére is felhatalmazást adott: a Sejong University (Koreai Köztársaság) intézménnyel, a Sookmyung Women's University (Koreai Köztársaság) intézménnyel, a Maharana Pratap College of Pharmacy (India) intézménnyel, a Tianjin Medical College (Kína) intézménnyel, a Tianjin Center for Disease Control and Prevention (Tianjin Academy of Preventive Medicine) (Kína) intézménnyel, a Shanghai Polytechnic University (Kína) intézménnyel, az Universidad Católica de Santiago de Guayaquil (Ecuador) intézménnyel, a Chuo University (Japán) intézménnyel, valamint a Béres Gyógyszergyár Zrt.-vel és a Béres Alapítvány a Teljes Életért Közhasznú Szervezettel. Emellett támogatta a BMW Manufacturing Hungary Kft.-vel kötött stratégiai megállapodás kibővítését.

A testületi ülés végén a közelgő karácsony alkalmából Lakatos Péter, a Zeneművészeti Kar dékánjának előadásában Philip Glass 2. etűdjét hallhatták a Szenátus tagjai.

Sajtóközpont

A debreceni BMW-gyár hatásai a régióra

A debreceni autóipari beruházásoknak köszönhetően a cívisváros a közép-európai autóipar új központjává vált, ami jelentős hatást gyakorol Debrecen életére. Ezek tanulmányozására a Debreceni Egyetemen DEB AUT néven kutatócsoport jött létre, mely azt vizsgálja, hogyan hat ez a fejlődés a foglalkoztatásra, a képzési igényekre, az egyetemi struktúrára, a városi közlekedésre, a kulturális életre, a társadalmi mobilitásra.

Az ötéves, 2030-ig tartó DEB AUT multidiszciplináris kutatás a gépjárműipari fejlődés technológiai, gazdasági és szociokulturális aspektusait tárja fel Debrecen régiójában. A munka szoros együttműködésben folyik a debreceni önkormányzat gazdaságfejlesztési szervezeteivel, a debreceni BMW-gyárral, a Debreceni Autóipari Klaszter vállalataival, a Debreceni Egyetem több karával és kutatóintézetével. A projekt finanszírozásáról az egyetem, a helyhatóság és a német autógyár közösen gondoskodik.

A kutatási programnyitó konferenciáján Szilvássy Zoltán, a DEgyetem rektora elmondta: a BMW Debrecenbe települése óriási hatást gyakorol a városra, a régióra, az egyetemre, ami már akkor tudható volt, amikor még csak az ideérkezésükről szóló szerződést írták alá néhány éve.

– Amikor még nem történt meg az építkezés első kapavágása, de mi már elkezdtük a felkészülést. Debrecen és a BMW megkezdtek az összekapcsolódást, és most benne vagyunk a sűrűjében ennek a szocioökonomiai, gazdasági, iparfejlesztési, emocionális és mindenféle aspektusból nagyszerű folyamatnak. A magyar és a debreceni iparfejlesztés szempontjából a felelősségünk óriási.

A rektor hozzátette: nemcsak a német tőke érkezett meg az elmúlt években Debrecenbe, hanem egy másik gazdasági nagyhatalom, Kína is képviselteti magát.

– Nagyon fontos, hogy ennek a hatásaival tudományos igényességgel foglalkoznak bölcsészek, természettudósok, gazdasági szakemberek – mondta Szilvássy Zoltán.

Bács Zoltán, a Debreceni Egyetem kancellárja arról számolt be, hogy míg 10 évvel ezelőtt körülbelül 40 ezer hallgató és dolgozó tartozott az intézményhez, októberben ez a szám már meghaladta az 50 ezret. Az egyetemi vezető kifejtette: az intézmény az oktatás és a kutatás mellett fontos feladatának tekinti a helyi gazdaság fejlődésének a segítését. Ennek jegyében új arculatot, működési modellt, kutatás-fejlesztési stratégiát és kiemelt programterületeket állítottak fókuszba.

– Emellett elkezdtük az innovációs infrastruktúra fejlesztését, komoly céghálózatot hoztunk létre a saját magunk működtetésére és a partnerekkel történő együttműködésre. Ez sem volt általános a magyar felsőoktatásban, és ezt már megkezdtük jóval az egyetemi



modellváltás előtt – ismertette Bács Zoltán. A kancellár a beruházási tervek között említette, hogy a Vezér utcai UD Tudományos, Technológiai és Innovációs Parkban sport-, zene- és társadalmi innovációs központot kívánnak kialakítani a következő években.

Papp László, Debrecen polgármestere arról beszélt, hogy a debreceni gazdaság történetének az elmúlt 150 évben három kiemelkedő fejlődési korszaka volt. Az első a 19. század utolsó három évtizede, a második a 20. század 60-as, 70-es éveinek iparosítási folyamata. A harmadik a 2010-es évek közepén kezdődött, és most ebben élünk, melynek vége valószínűleg a 30-as évek elején lesz.

– Mindegyik korszak óriási hatással volt a város életére, népességére, a városszerkezetre, az építészetre, infrastruktúrára, és természetesen az egész régióra. Ebből törvényszerűen következik, hogy a most zajló ipari, gazdasági változások is hasonló hatással lesznek – összegzett Papp László.

Hans-Peter Kemser, a BMW Group Gyár Debrecen elnök-vezérigazgatója kiemelte: segíteni szeretnének egy új ipari ökoszisztéma kialakításában, amelyet az elektromos járművek, a digitalizáció és az innováció formál. Már látható a változás. Új beszállítók érkeznek Debrecenbe. A helyi vállalatok megerősítik mérnökgárdájukat, új képzési programok indultak el, és egy innovatív hálózat köti össze az egyetemet, a várost és az ipart.

– Fontos számunkra az együttműködés a Debreceni Egyetemmel és a regionális oktatási partnereinkkel. Az egyetem 13 karából jelenleg nyolccal dolgozunk együtt. Új képzési lehetőségeket hoztunk létre az elektromobilitás, az autóipar, a mesterséges intelligencia és a digitális gyártás területén. Az új laboratóriumok és közös kutatási kezdeményezések Debrecen Európá egy folyamatosan növekvő tudásközpontjává emelik – állapította meg Hans-Peter Kemser.

A gyárigazgató hozzátette: a helyi oktatási intézményekkel folytatott együttműködésüknek köszönhetően a fiatalok ipari, szakmai tapasztalatokat szerezhetnek duális képzések keretében.

– Számunkra ez a kutatás több mint egy elemzés. Nem azt elemezzük, hogy mi történik, hanem ez egy iránytű a jövőhöz. Megmutatja, hol tartunk jelenleg és hol nyílnak új lehetőségek – hangsúlyozta Hans-Peter Kemser, a BMW Group Gyár Debrecen elnök-vezérigazgatója.

Horváth Andrea, a DEB AUT kutatócsoport vezetője, a DE Bölcsészettudományi Kar Germanisztikai Intézet igazgatója arról számolt be, hogy multidiszciplináris munkát folytatnak, amelyhez eddig a Bölcsészettudományi Kar, a Gazdaságtudományi Kar, a Természettudományi és Technológiai Kar kutatói csatlakoztak. és hamarosan a Műszaki Kar szakemberei is bekapcsolódnak.

Sajtóközpont – OCs





Újra itt az ünnepi készülődés

Ezúttal is fényárba öltözött Debrecen városa. Az adventi készülődésből a Debreceni Egyetem sem marad ki, illetve a DE Hallgatói Önkormányzat, valamint sportklubok is játékonny célú kezdeményezéseket indítottak.

A cívisváros központjában javában tart az adventi vásár, a karácsonyi forgatag. A Debreceni Egyetem Főépülete ezúttal nem kapott fényes díszeket, de az Egyetem téren büszkén hirdeti az ünnepi várakozást az egyetem fenyőfája, valamint a szökőkutat körülölelő kivilágított tiszafák is hozzájárulnak a méltó hangulathoz.

A Debreceni Egyetem Klinikai Központja is ünnepi fényekbe öltözött. A díszkivilágítás november 30., azaz advent első vasárnapja óta teszi még impozánsabbá a klinikai épületegyütteseket: így az Elnöki Hivatalt, a Nagyerdei Campust, a berettyóújfalui Gróf Tisza István Campust, valamint a Kenézy Gyula Campust.

Az adventi játékonnyági kezdeményezések sem maradtak el. A Bölcsészettudományi, az Informatikai, a Természettudományi és Technológiai, valamint a Zeneművészeti Karok Hallgatói Önkormányzata jóvoltából november 18-án megrendezték az Apollo Moziban a hagyományos Játékonnyági Moziestet. A játékonny szórakozás idei bevételét 1,2 millió forint, a Reményi Leukémiás Gyermekekért Alapítvány számára ajánlották fel a szervezők.

Sportklubok is csatlakoztak a nemes célok megvalósításához. A DEAC és a DVSC külön-külön, illetve összefogva is adományokat gyűjtött, többek között a DVSC II – DEAC, DVSC – Kazincbarcika mérkőzéseken, az egyetemi klubnak pedig több szakosztálya is rendezett gyűjtőakciót. A Loki kézilabdázói sem maradtak ki az adakozásból, a DVSC SCHAEFFLER a Gyöngyösi Jégkár Kft.-vel karöltve hirdetett játékonnyági akciót.

Barna Marci, fotó: China Tibor





METAL-SHEET
A LEMEZBE ZÁRT ÉRTÉK

CAMPUS

FESTIVÁL

2026. JÚLIUS 22–26.

DEBRECEN–NAGYERDŐ

**KEDVEZTMÉNYES
DE HALLGATÓ / DOLGOZÓI
BÉRLET DEC. 31–IG:
39.990–FT**



Így zajlott a III. IK Bowling Est

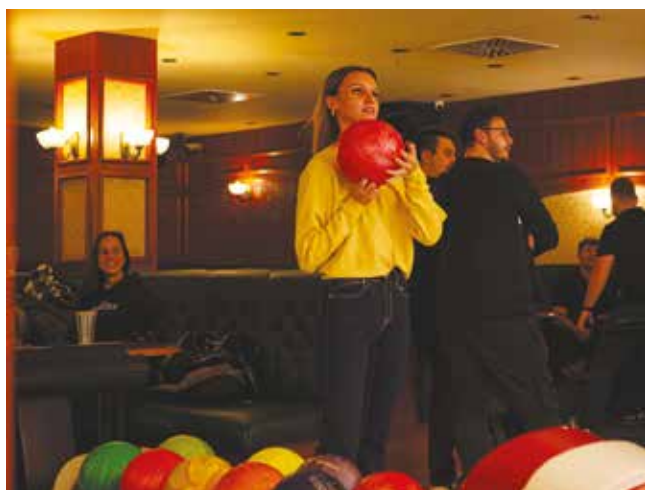
Egy mára hagyománnyá vált programmal nyitotta meg a decemberet az Informatikai Kar Hallgatói Önkormányzata: a Campus Bowling területén ismét megrendezték az IK Bowling Estet.

A vizsgaidőszak előtt egy kis kikapcsolódással szerettek volna készülni az IK-s hallgatók számára, így 18 órától egyéni bowlingversenyt szerveztek, házon belül, melynek győztese értékes nyereményben részesült. A versenyt követően csapatok formálódtak, s a felszabadult pályákon mindenki szabadon guríthatott.

Az IK HÖK meglepetéssel is készült, hiszen az első nyolcvan résztvevő welcome drinkben részesült, így megalapozva a jó hangulatot! Az esemény hangulatáról, a hagyománnyá válásról, valamint a rendezvény fő céljáról Sopronyi Zoltánt, az IK HÖK frissen választott elnökét kérdeztük.

„A rendezvénnyel kapcsolatban a legfontosabbnak tartjuk, hogy tovább folytassuk a már megkezdett hagyományt. Az idei volt a harmadik estünk, és a visszajelzések azt mutatják, hogy minden félévben szükséges volna egy ilyen esemény. Nagyon jó hangulatban telt az este, 15 versenyzőnk volt, a házi versenyt követően 8 csapatot tudtunk kialakítani, akik szabadon guríthattak. A közeljövőben, amellet hogy továbbra is szeretnénk a közösséget építeni az IK-sok körében, törekszünk a Kassai úti campus adta lehetőségek kihasználására is. Így ami biztos: nem ez volt az első, de nem is az utolsó bowling-estünk!”

Puskás Marcell, fotó: Barabás Levente



Foklór Advent a Kazánházban



December elsején ismét a külföldi hallgatókat várta a Kazánház. A Foklór Advent névre hallgató rendezvény a Stipendium Hungaricum Mentorhálózat és a DEHÖK Foklór Műhelyének szervezésében valósult meg. Az estre érkezők egy közös adventi készülődésen vehettek részt, melynek keretein belül karácsonyi díszeket tervezhettek, kis csoportokban. A több órán keresztül készmüveskedést a sokak által kedvelt táncház követte, mely során a Szatmár Banda szolgáltatotta a talpalávalót.

„A vizsgák és ünnepi időszak előtt törekedtünk a kikapcsolódás biztosítására a hallgatóinknak. Az adventi készülődés nemcsak Magyarországon jelentős, hanem a külföldről érkezett hallgatótársaink számára is. Ennek érdekében alakítottuk ki a zömében kézművs programokat. A táncház továbbra sem maradhatott el,



hiszen szeretik a rendezvényeink résztvevői. Az, hogy meg tudtuk valósítani az adventi készülődést egy ilyen közegben, tökéletesen megalapozott az ünnepi hangulatnak” – mondta kérdésünkre válaszolva Herdon Balázs, az MK HÖK elnöke, valamint a Foklór Műhely programjainak szervezője.

Puskás Marcell, fotó: Kovács Gergő

Mikulás Buli

A DE Természettudományi és Technológiai Kar Hallgatói Önkormányzata, valamint a Kossuth Lajos Kollégium Kollégiumi Kulturális Bizottsága idén is megrendezte a már hagyománnyá vált téli Mikulás Bult, hogy egy igazán hangulatos, közösségépítő téli programmal lepje meg a hallgatókat.

A Kossuth Lajos Kollégium előtt már kora délután nagy volt az érdeklődés, mivel már gőzölgött a fűszeres forralt bor, amelynek illata gyorsan betöltötte az egész kóli teret. A szervezők többféle meglepetéssel is készültek, volt forró tea és mézes kalács is, így mindenki megtalálhatta a kedvencét. A hallgatók kötetlenül beszélgethettek, melegedhettek, és közben ráhangolódtak az esti programokra. Ahogy leszállt az este, kezdetét vette a buli, Mr. Judge modern slágerekkel és retrókedvencekkel hozta mozgásba a bulizni vágyókat. A zenés programmal párhuzamosan zajlott a már hagyománnyá vált csúnya pulcsis verseny, ahol a résztvevők igazán kreatív és meglepetéssel teli darabokkal lepték meg a pontozókat. A szervezők szavazatai döntötték el, kié lett az „Est legrondább pulcsija” cím, ami idén különösen szoros versenyben dőlt el.



Az este egyik legvidámabb pontja a sütiéverseny volt. A bátrabb vállalkozók rövid idő alatt igyekeztek minél több édességet elfogyasztani, ami nemcsak a résztvevőket, de a nézőket is jókedvre derítette. A verseny végén a győztes nemcsak a dicsőséggel, hanem egy kis ajándécsomaggal is gazdagodott. A rendezvény végig jó hangulatban telt, a hallgatók és szervezők is ráhangolódtak a karácsonyi ünnepekre. A TTK HÖK és a KLK KKB szervezői nagy sikerrel zárták az idei programot.

A TTK HÖK és KLK KKB csapata kellemes karácsonyi ünnepeket kíván minden kedves olvasó számára!



Klusóczki Bíbor, fotó: Kovács Roland

„Ez valami nagyon izgi dolog, amit még mi sem csináltunk korábban”

November 7-én, telt ház előtt lépett fel a felújított Klinika Klubban az Analog Balaton. Az elektronikus duót, Zsuffa Abát és Vörös Ákost a koncert előtt kérdeztük.

EÉ: – Mi vagy ki inspirálta és hogyan alakult ki a kettőtök nem szokványos zenei duettje?

Vörös Ákos: – Anno, mikor mi ezt elkezdtük, nekünk is nagyon egyedi volt. Sok olyan külföldi előadót hallgattunk, akik inspiráltak minket, és nekik is hasonló volt a felállás: két zenész, gitár, ének és küttyük. Épp akkor volt átalakulóban itthon a zeneipar, és pont jó streambe estünk bele, hogy ezt így ki tudtuk próbálni. Aztán így összejött, a zenék, amiket szerettünk és szeretünk hallgatni a mai napig, azok így most is betalálnak. Még mindig ösztönöz az, hogy azok az arcok, akiket még a 2010-es években hallgattunk, izgalmas, új hullámos elektronikus zenét csináltak, nem a DJ-alapú vagy klasszikus klubhangulatot hozták, hanem ezt a fajta hangszeres felépítést.

EÉ: – Ha visszagondoltok a kezdetekre, melyik volt az a dal, aminél azt éreztétek, hogy na, most ez betalált, ismertté tesz titeket?

Zsuffa Ábá: – Nem szoktunk ilyet érezni, mert alapvetően nem a közönség az első gondolatunk, hanem az, hogy mi tetszik nekünk. Ilyenek talán az első dalok, amiket a legelején írtunk, de ezeket egyébként nem is adtuk ki. Ezek keltették bennünk először azt az érzést, hogy ez valami nagyon izgi dolog, amit még mi sem csináltunk korábban.

EÉ: – Hogy néz ki nálatok az alkotói folyamat? Mi születik meg hamarabb: a szöveg vagy a zene?

V.A: – Olyan fúziós dolog ez, együtt vagyunk, egy térben, és közösen próbálunk gondolkodni. Nálunk nagyon működik ez a dinamika.

EÉ: – Akkor azt nem lehet meghatározni, hogy a szöveg van előbb, vagy a dallam?

Zs.A: – A szöveg soha nincs előbb. Vagy olyan van, hogy mondjuk egyszerre ötlük fel bennünk egy-egy gondolat, és akkor ez a zenével egyszerre jön létre nagyjából egy refrén vagy egy verserészlet, de előbb soha.

V.A: – Mindig a dallam, egy érzés születik meg előbb vagy sokszor amúgy meg a demók, vagy gondolatok. Nagyon sokszor rácsodálkozunk arra, hogy milyen sok ötletünk volt, és hogy honnan jöttek. Ez valószínűleg abból adódik, hogy sok időt töltünk együtt, a közös élmények, amiket együtt megéltünk, azok hozták ki, és a mai napig ebből táplálkozunk.

EÉ: – A legutóbbi debreceni koncerteteken a Campuson, több generáció is ott volt: fiatalok, idősebbek. Mi a titka az Analognak, hogy minden korosztályt képes elérni?

Zs.A: – Ezt mi is észrevettük a koncertek során, hogy tényleg széles körű az érdeklődés az Analog iránt. Hogyha ezt nekünk kell elemezni, akkor nyilván nehéz dolgunk van, belülről eléggé torzan látja az ember, ezért nem is próbálom meg. Annak viszont mindenképpen örülök, hogy a zenénk nem kimondottan egy generációnak szól, hanem egy szélesebb közönségnek.

EÉ: – Látványos, nagyon profi, filmszerű, sok szereplős klippjeitek vannak. Közösen találjátok ki a történeteket, hogyan zajlik egy forgatás?

Zs.A: – Szerintem az az igény, hogy filmszerűek legyenek a klipek, az belőlünk jött, viszont a konkrét forgatókönyvek, a megvalósítás az nem a mi munkánk. A legutóbbi klipünket a Rajtad című dalunkból igazából a PUR E Productions csinálta, Simon Gergő rendezte.





V.Á: – Azelőtt a középiskolai baráti társaságunkkal készítettük a videókat, az első klipünktől kezdve, a Medvelábnymtól közös munkakapcsolatunk van, nagyon szerettük azt, amit a Hódi Levente és Tóth Fabó csinált. Felépítettek nekünk egy világot abból a zenéből, amit mi kreáltunk. Akkor ez nagyon kényelmes helyzet volt, hogy a barátainkkal közösen gondolkodunk, és velünk dolgoznak, időt áldoznak ránk. Nagy alázattal álltak ezekhez a dolgokhoz, meg a gondolatainkhoz, ahhoz, hogy mi mit szeretnénk, és ez így tök jól találkozott.

EÉ: – Nyilatkoztátok, hogy szeretnétek minél több vidéki klubban játszani. A Klinika Klub, Debrecen egyik ikonikus helye, felújításon ment keresztül, most kezdődik egy új korszaka. Először jártok itt, hogy tetszik a hely?

Zs.A: – Az az igazság, hogy eddig összesen 45 percet töltöttünk itt, úgyhogy most nem tudom, mi fog következni, de valóban ez



akkor derül ki leginkább, amikor bejönnek az emberek. Szerintem jól fogjuk magunkat érezni. Egy kis túlzással, ha a közönséggel jó hangulatot tudunk együtt kicsiholdni, akkor egy pusztán is jól érezzük magunkat. Szóval ez igazából főleg azon múlik, hogy eljönnek-e azok az emberek, akikkel jól tudjuk magunkat érezni.

V.A: – 2018-ban kezdtük el Debrecenben játszani, sok ismerősünk is van itt. Nagyon szeretünk itt játszani, úgy jövünk már ide, hogy itt várnak a barátaink, sok kötődésünk alakult ki a városához.

EÉ: – Év végén összegezni szoktak az emberek, hogyan látjátok az Analog Balaton idei évét. Jövőre milyen terveitek vannak?

Zs.A: – Egy kicsit úgy érezzük, hogy minden évet úgy zárunk, hogy jobban sikerült, mint ahogy gondoltuk. Tervek? Extrát nem tudok mondani, mert minden zenekar új zenét csinál, vagy ez a terve. Nagyjából mi is ezt fogjuk tenni, hogy elkezdjük előkészíteni, hogy mit lehet az év elején még befejezni azokból, amit elkezdtünk, vagy esetleg lehet elkezdni még új dolgokat. Lemezt most nem tervezünk, maximum csak egy-egy számot, vagy egy EP-t. Január-februárban megállunk, akkor pihenni szoktunk, nem koncertezünk, de valóban akkor szoktunk stúdiózni, és márciusban megint elkezdünk játszani.

Ölveti László, fotó: China Tibor, koncertfotó: Katona Klaudia



Fedezd fel Debrecen utcáit!

Debrecen utcáin sétálva a jól ismert nevezetességek mellett lépten-nyomon helytörténeti érdekességekbe botlunk. Ha kellően nyitott szemmel járunk, a város egy olyan dimenziója tárul fel előttünk, ami új megvilágításba helyezi a Debrecenről eddig kialakított képünket. Fedezd fel velünk Debrecen kevésbé ismert arcát, rejtett értékeit egy rendhagyó, virtuális városnéző sétán!

A karácsony közeledtével egy kihagyhatatlan spirituális élményt ajánlunk figyelmetekbe. Debrecen egyik legnépszerűbb kulturális-művészeti attrakciója a Déri Múzeumban látható Munkácsy-trilógia. A három monumentális festmény megtekintése most nemcsak a téli ünnepek miatt ajánlott, hanem egy egyedülálló projekt apropóján is. A Déri Múzeum, a LEGO Csoport, a LEGO Manufacturing Kft. nyíregyházi gyára, a Tekerd(!) csoport hátrányos helyzetű fiataljai, a Debreceni Tankerületi Központ, a Nyíregyházi Szakképzési Centrum és debreceni diákok együttműködésével 155 ezer LEGO kockából épül meg Munkácsy Ecce Homo című világhírű alkotása. A nyolc táblából álló, közel két és fél méter magas és csaknem négy méter széles LEGO mozaikkép a Déri Múzeum Munkácsy Termével szemben, a Kupolateremben állítják fel, ahol január végéig lesz látható.

De ki is volt Munkácsy, és hogyan vált ez a három festmény világhírűvé? Munkácsy Mihály a 19. századi magyar festészet kivételes tehetségű és különleges sorsú egyénisége volt. Szülőháza Magyarország, de képzőművészeti tanulmányai befejeztével Párizsba költözött. A művészetek fővárosában, gazdagon berendezett műtermében festette ismert szalonképeit, portréit és méltán híressé vált Krisztus-képeit. A Jézus szenvedéstörténetét feldolgozó három monumentális festmény – Krisztus Pilátus előtt (1881), Golgota (1884) és Ecce Homo (1896) – nemcsak művészi pályájának csúcspontját jelenti, hanem a kor kultúrájának is kiemelkedő alkotásai.

A trilógia története az 1870-es évek közepén kezdődött, amikor Munkácsy Velencében Tintoretto passióképei előtt állva megtapasztalta, hogy a Jézus-témában még mindig van valami megfeshető – de másként, mint addig bárki tette. A festőt nem a megszokott szentkép-sablonok érdekelték. Ő az embert, a drámát, a lélektani mélységeket kereste. A londoni Times-ban így nyilatkozott: „Sosem



próbáltam isteni személyt festeni, mivel ami isteni, azt az ember nem képes megfesteni. Én az emberi alakban megjelent Istent akartam ábrázolni.”

A sorozat első darabját, a Krisztus Pilátus előtt című képet Munkácsy hosszú tanulmányozás és több tucat vázlat után alkotta meg. 1881-ben mutatták be Párizsban, ahol óriási sikert aratott. A diadalút európai nagyvárosokban folytatódott, majd a festmény végül az amerikai üzletember, John Wanamaker tulajdonába került, aki évtizedekig őrizte philadelphiai otthonában.

A trilógia második darabja teológiai és művészeti értelemben is rendkívül összetett. Munkácsy célja nem egy hagyományos





szenkép megalkotása volt, hanem a szenvedő emberi Krisztus és az isteni Megváltó egyszerre való megjelenítése. A Golgota elkészültét több szerencsétlen esemény is hátráltatta. Egyik alkalommal a felkért modell alatt összedőlt a kereszt, s a férfi a zuhanáskor súlyosan megsérült. Helyére nem talált vállalkozót az alkotó, így saját magát „feszítette meg”. Munkácsy levetkőzött, fellépett a keresztre és széttárta karjait, amiket csuklóinál a fához kötöttek.

Az 1896-ra elkészült Ecce Homo Munkácsy utolsó monumentális munkája volt, amelyet

már súlyos betegsége idején festett. A téma – Krisztus és Pilátus második találkozása – nemcsak bibliai jelentőségű, hanem a festő saját lelkiállapotának tükrös is. A tömeg indulatát, a támogatók fájdalmát és Krisztus méltóságát egyszerre ábrázolja. A mű a mil-

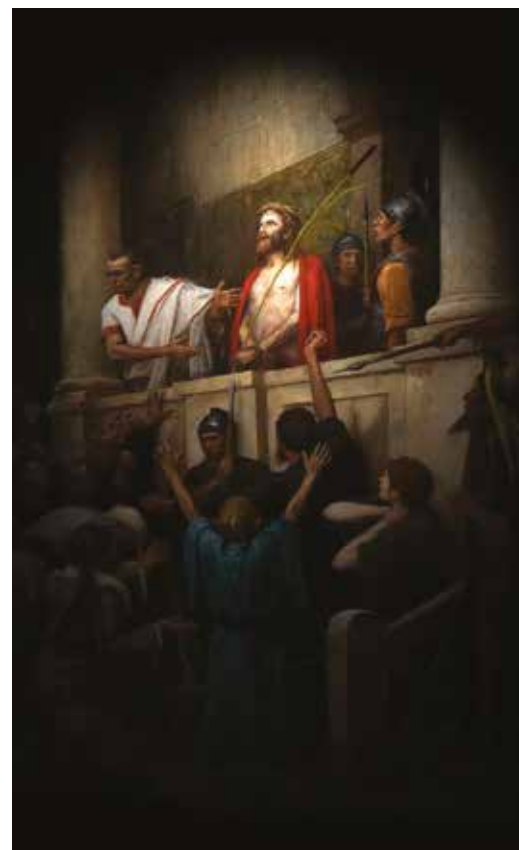
lenniumi kiállításon több százezer látogatót vonzott, majd hosszú út után Déri Frigyes jelentős művelődéstörténeti értékű hagyatékának részeként Debrecenbe került, ahol 1930 óta látható.

Munkácsy alkotásai évtizedekig járták Európa és Amerika nagyvárosait. A három festmény sorsa különvált: a Krisztus Pilátus előtt és a Golgota évtizedekig az USA-ban maradt, az Ecce Homo pedig Magyarországon talált otthonra. Több alkalommal felmerült, hogy együtt állítsák ki őket, de ezt csak a 20. század végére sikerült megvalósítani. A Déri Múzeumban 1995-ben, majd véglegesen 2015 után vált lehetővé, hogy a trilógia újra egységben, méltó

környezetben legyen látható – így teljesülhetett az a több mint százéves vágy, hogy Munkácsy monumentális Krisztus-ábrázolásai egy helyen meséljék el a szenvedés és megváltás történetét.

Munkácsy Mihály az asztalosinasból lett világhírű művész történetével és Krisztus-trilógiájával bebizonyította, hogy egy magyar festő is meghódíthatja a nagyvilágot. Művei egyszerre szólnak hitről, emberi drámáról és a művészet erejéről. A trilógia ma nemcsak a magyar kultúra ikonikus része, hanem világ szinten is a 19. századi festészet egyik csúcspontja. Mindezekon túl pedig azt is megmutatja, milyen ereje van a vizuális történetmesélésnek – még jóval azelőtt, hogy bárki feltalálta volna az Instagramot.

Erdei Nóra, fotó: Déri Múzeum





Mi az a Greenwashing?

A „greenwashing” szó (eredetileg szójáték, a whitewashingra, fehérre meszelésre utal) az angol médiában nem mást jelent, mint egy cég környezettudatosságának megjatszását, a vevők tudatos megtévesztését. Ez megnyilvánulhat a csomagolás kinézetében vagy félrevezető megfogalmazásban az árucikk leírásakor. Az ilyen tevékenység azt az illúziót teremti, hogy a vásárló valamit tesz a környezetért, akkor is, ha éppenséggel többet árt, mint ha egy nem környezetbarátnak kinéző terméket választana. A modern világban fontos, hogy tisztában legyünk az ilyen és ehhez hasonló trükkökkel, hogy tudatos vásárlók lehessünk.

Zöld „hatású” Csomagolások

Az interneten évek óta terjed egy fotó egy üvegről, amely a barna karton borítása alatt ugyan olyan műanyagból van, mint akármelyik másik „nem környezetbarát” termék a polcon. Bár ez egy hatásos vizualizálása a problémának, sajnos sokszor nem ilyen egyértelműen észrevehető, hogy félrevezetés történt.

Kelthet illúziót például az, hogy egy csomagolás természetire utaló képeket, például növényeket vagy zöld tájképeket használ. Főleg, ha ez egyes szlogenekkel, kifejezésekkel van párosítva, amik arra utalnak, hogy a termék környezetbarát. Ha valóban greenwashingról beszélünk, a cég nem rendelkezik semmilyen harmadik féltől való igazolással arról, hogy ténylegesen környezetbarát, valamint a gyártási eljárásaik se felelnek meg annak, amit hirdetnek.

A Coca-Cola egy, a Science Advances folyóiratban megjelent kutatás szerint a beazonosítható műanyag hulladék 11%-át tette ki világszerte 2018 és 2022 között. Ennek ellenére tavaly a Gazdasági Versenyhivatal vizsgálatot indított a Coca-Cola Magyarország és más gyártók ellen, hiszen félrevezetően „100%-ban újrahasznosíthatóként” reklámozták a termékeiket, ezzel egy, a valóságnál környezetbarátabb látszatot keltve.

Honnan tudjuk, hogy egy gyártó megbízható?

A legnagyobb segítség abban, hogy megbízható, környezetbarát gyártót találjunk, általában egy harmadik fél által adott igazolás. Ilyen például a HungaroMet Nonprofit Zrt. által kiadott Ökocimke, ami az Európai Unió Ecolabel kezdeményezés magyar

változata. Ezt a jelzést több, az okocimke.hu weboldalon felsorolt kritérium alapján lehet megkapni: szépség-ápolási cikkektől korszerű építőanyagokig érdemes keresni.

Sűrűn lehet találkozni a Rainforest

Alliance logóval is a trópusokról származó élelmiszereken. Ez a jelzés utalhat a „Sustainable Agriculture Certification”-re (Fenntartható mezőgazdasági igazolás) vagy a „Regenerative Agriculture Certification”-re (Regeneratív mezőgazdasági igazolás). A kettő sok tekintetben hasonlít egymásra, azzal a különbséggel, hogy az utóbbi valamennyivel erősebb fókusz helyez a környezetre, amíg az előbbi az emberi jogokra több hangsúlyt fektet. Cégeknek van lehetősége akár mindkettő igazolásra pályázni.

Ilyen és ezekhez hasonló jelzések hiányában viszont másra kell hagyatkozni – ha egy cég környezetbarát törekvésekkel rendelkezik, ezek akár a weboldalukon is fel lehetnek sorolva. El kell kerülni a kevésbé részletes célkitűzéseket, a közhelyeket, olyat kell keresni, amit már megvalósítottak vagy bizonyíthatóan törekednek rá. Erre jó példa a LEGO csoport weboldala, ahol részletesen le van írva, hogy eddig mit értek el, mit szeretnének elérni a jövőben, és milyen kihívásokra számíthatnak.

Fontos azt is észben tartani, hogy a környezetbarát csomagolás nem fog minden esetben úgy kinézni, ahogy gondolnánk: a barna karton és a zöld logó mindössze egy trend, amit akármilyen vállalat felhasználhat, attól függetlenül, hogy valóban érdeklődik a környezetvédelem. Sok esetben magasabb árcímkével is jár ez a fajta csomagolás, hiszen egyes emberek hajlandóak több pénzt kiadni, ha azt gondolják, hogy jobb, tisztább forrásból származó terméket kaptak.

Kép forrása: https://i0.wp.com/thedieline.com/wp-content/uploads/2021/04/2e51b369-1433-46d6-a0ea-5adac54f81ed_Innisfreepaperbottle.jpg?w=1000&quality=70&ssl=1, <https://ecopreneur.eu/wp-content/uploads/2019/01/ecolabels.png>

Írta: SZANYI ANNA bizottsági tag



A jégmentes utak ára

A tél csendes érkezésével együtt mindig megérkezik az az időszak is, amikor ezek dolgoznak azon, hogy az ország útjai biztonságosak maradjanak. A háttérben a Magyar Közút Nonprofit Zrt. munkatársai állnak, akik minden évben november 10-én „téli üzemmódba” kapcsolnak. Tehát ettől a naptól kezdve éjjel-nappal készenlétben várják a lehűlést, az első deresedést, illetve fagyokat és a havazást. Munkájuk láthatatlan, mégis nélkülözhetetlen a gyorsforgalmi fő- és mellékutakon, valamint számos kerékpárúton ők felelnek azért, hogy a közlekedők biztonságban elérjék úti céljukat. A télies időjárás kihívásaira már hetekkel korábban készülnek, ilyenkor töltik fel a sótárolókat, karbantartják a gépparkot, és megtervezik azokat a beavatkozásokat, amelyek egy-egy fagyos éjszaka során életmentő szerepet játszhatnak.

A síkosságmentesítéshez használt anyagok megválasztása nem csupán hatékonysági kérdés, hanem komoly környezetvédelmi felelősség is. Magyarországon továbbra is a legelterjedtebb megoldás az útszóró só, vagyis a nátrium-klorid. Ennek népszerűsége érthető, gyors, olcsó és megbízható, hiszen a só víz alacsonyabb hőmérsékleten fagy meg, így akár -8 Celsius fokig is hatékonyan olvasztja a jeget. Amikor ennél is hidegebbre fordul az idő, a szakemberek gyakran kalcium-kloridot alkalmaznak. Ez az úgynevezett „zöld só” jóval intenzívebben fejti ki hatását, oldata akár -25 Celsius fokig is megakadályozza a fagyást, ráadásul gyorsabban és tartósabban dolgozik, mint a hagyományos kő.

Mindemellett a járdákon, a parkokban és egyes kerékpárutakon más típusú anyagok is előtérbe kerülnek. Itt inkább érdesítő szereket, például homokot, zeolitot vagy faforgácsot alkalmaznak, amelyek nem olvasztják a jeget, de biztonságosabbá teszik a felületet, és utólag könnyedén összegyűjthetők. Ezek a megoldások főként olyan helyeken jelennek meg, ahol a növényzet, a vízbázisok vagy a környezet érzékenyebb a vegyszeres terhelésre.

A hagyományos sózás azonban jelentős környezeti kockázatokat hordoz. A leolvadt hóval együtt a só a talajba szivárog, ahol megváltoztatja a talaj szerkezetét és vízháztartását. A nátrium és kloridionok károsíthatják az út menti növényzetet, csökkenthetik a talaj termékenységet, és hosszabb távon visszafordítható károkat okozhatnak az érzékenyebb ökoszisztémákban. A felszíni vizekbe jutva a sóoldat felboríthatja a vízi élővilág egyensúlyát, különösen a patakokban és a tavakban, amelyek kevésbé képesek felhígítani a megnövekedett sóterhelést. Emellett a kloridok az utakat, a hidakat és a járműveket is károsíthatják, ami hosszú távon jelentős költségnövekedést okoz a karbantartásban.

Éppen ezért hazánk egyre több települése keres alternatív, környezettudatosabb megoldásokat. A zeolit, a perlit, a granulált mészkő vagy a kalcium-magnézium-acetát olyan anyagok, amelyek sokkal kisebb mértékben terhelik a természetet. Ezeket főként parkokban, játszótéren és zöldvezeteken használják, ahol különösen fontos a növényzet védelme. Budapest több kerületében, például Óbudán vagy Vecsésen már olyan



programok is működnek, amelyek ingyenesen biztosítanak környezetbarát szóróanyagot a lakosságnak, ezzel is ösztönözve a felelősebb télkezelést.

Bár az országos főutakon továbbra is a sózás marad az elsődleges módszer, a szakemberek igyekeznek minimalizálni az anyagfelhasználást. A megelőző, célzott szórás, a só nedvesítése vagy a modern szórógépek használata mind hozzájárul ahhoz, hogy kevesebb vegyszer kerüljön a környezetbe. A cél egy olyan egyensúly megteremtése, ahol a közlekedők biztonsága és a természet védelme egyszerre érvényesülhet.

A síkosságmentesítés feladata Debrecenben két nagy szereplő között oszlik meg. Míg az országos fő- és mellékutak kezelését a Magyar Közút Nonprofit Zrt. végzi, addig a városi utak, a járdák, a parkolók és egyéb közterületek téli üzemeltetéséért az AKSD Városgazdálkodási Kft. felel. A felhasznált anyagok mennyisége évről évre változik, hiszen azt mindig az adott tél intenzitása, a lehullott csapadék mennyisége és a fagyos napok száma határozza meg. Általánosságban elmondható, hogy a Debrecenben működő AKSD Kft. minden szezonban több száz tonna útszóró sót használ fel, kiegészítve inert, környezetbarát anyagokkal, ilyen például a zeolit, a homok vagy a faforgács, amelyek különösen a zöldterületeken és járdákon játszanak fontos szerepet.

A tél minden évben új kihívásokat hoz, ám a háttérben dolgozó szakemberek felkészültsége, a korszerű technológiák és a környezettudatos szemlélet egyre inkább abba az irányba mutat, hogy a síkosságmentesítés ne csak hatékony, hanem fenntartható is legyen. A felelős anyaghasználat és az új alternatívák terjedése azt jelzi, hogy jó úton járunk egy biztonságosabb és zöldebb téli közlekedés felé.

A kép forrása: <https://diosjeno.hu/kozlemeny-sikossagmentesites-utsozas-utjainkon-2020-01-19/>

Írta: ZSINKÓ LEVENTE GERGŐ bizottsági tag

Almássy Lehel fordítása:

Julio César Isella: Az egyszerű dolgok éneke (*Canción de las simples cosas*)

Van, aki észrevétlen vesz búcsút az apró dolgoktól,
Pont, mint a fa,
Ami levelek nélkül marad ősszel,
Míg nem marad más, mint a szomorúság: az egyszerű dolgok lassú halála.
Ezek az egyszerű dolgok megmaradnak a szívbe szúrva.

Van, aki mindig visszatér,
A régi helyekre, ahol szép volt az élet.
Majd megérti,
Mennyire kedvesek a hiányzó dolgok.
Ezért ne menj még, te lány a visszatérésről álmodva!
Hiszen a szerelem egyszerű,
És az egyszerű dolgokat felfalja az idő.

Időzz még itt, a déli ragyogásban,
Ahol kenyeret és napfényt találsz az asztalon,
Ezért ne menj még, te lány a visszatérésről álmodva!
Hiszen a szerelem egyszerű,
És az egyszerű dolgokat felfalja az idő.
Van, aki mindig visszatér,
A régi helyekre, ahol szép volt az élet.

Időzz még itt, a déli ragyogásban,
Ahol kenyeret és napfényt találsz az asztalon,
Ezért ne menj még, te lány a visszatérésről álmodva!
Hiszen a szerelem egyszerű,
És az egyszerű dolgokat felfalja az idő.
Van, aki mindig visszatér,
A régi helyekre, ahol szép volt az élet.



China Tibor felvétele – Gólyabál

Az Egyetemi Élet folyamatosan várja verseiteket, prózáitokat a szepszélet@gmail.com-ra vagy a szerkesztőség címére!

A finn meló

Az Egyetemi Élet előző számában főleg déli vidékeken, Monacóban és Rómában követtük az AITA/IATA (International Amateur Theatre Association) szervezet történetét, most északabbra kalandozunk kissé, és a nyelvrokonainknál, az ünnepi időszakban különösen hangulatos finn fővárosban tett kirándulásomról számolok be az EÉ becses olvasóinak.

Az idén augusztusban Monacóban lezajlott színházi fesztiválon és közgyűlésen a világ minden tájáról összesereglett delegáltak finn elnököt választottak, a nyolctagú Tanács tagjai így az ő meghívására gyűltek össze több kontinensről másfél nap munkára és pár óra városnézésre Helsinkiben. A Tanács legfontosabb (és egyben leghálásabb) munkája mindig a soron következő színházi találkozók megvitatása, így most is a páros években megrendezésre kerülő gyermek és ifjúsági színházi találkozó, majd a páratlan évek felnőtt színházi találkozó szervezésével kapcsolatos ügyek intézése volt a fókuszban. 2026. augusztus 21–30. között Antwerpenben ad helyet egy monstre ifjúsági színházi fesztiválnak, amelynek keretén belül lesz többek között AITA közgyűlés és szakmai konferencia is. A találkozóra 81 nevezés érkezett, a szakmai bizottság ebből választja majd ki a találkozóra bekerülő előadásokat.

Fontos szempont, hogy minden kontinensről legyen fellépő, így a csoportok és a közönség is a világ minden tájáról kap majd impulzusokat és inspirációt. 2027 Új-Zéland éve lesz, Wellingtomban lesz majd a felnőtt amatőr színházi találkozó (Gyűrűk ura könyv- és filmrajongóként megmondom őszintén, hogy a beígért filmhelyszínbejárás is meglehetősen vonzó perspektíva számomra). 2028-ban az ifjúsági fesztivál visszatér négyévenkénti helyszínére, Lingenbe, csakúgy, ahogyan a felnőtt fesztivál is Monacóba 2029-ben. A 2030-as ifjúsági és 2031-es felnőtt találkozók helyszínének eldöntése a pályázók között a következő gyűlések feladatai lesznek.



A Tanács gyűlései során mindig sor kerül színházlátogatásra is, ezen alkalommal a Circus Helsinkiben fogadtak minket, ahol a gyermek és ifjúsági cirkuszi előadók képzésébe tekinthettünk bele, amikor is az esedékes decemberi vizsgaelőadásuk első összpőbáját néztük végig. Bámulatos volt, ahogyan az ifjú tehetségek labdákon jártak, a levegőben szalagokon másztak és pörögtek, zsonglőrködtek és szaltóztak, mindezt a Mikulás egyik manójának (mi más) vándorlása által biztosított dramaturgiai keretben. (Mi is hasonlóan büszkék lehettünk magunkra a 2023-ban Debrecenben rendezett világtalálkozó alkalmával, amikor a vendégeink ugyanígy ámultak az Ady Endre Gimnázium dráma specializációs tanulóinak bemutatója alkalmával.)

A városnézés alkalmával a város talán legismertebb épületét, a Szenátus téren álló, Carl Ludvig Engel tervezte Helsinki Székesegyházat (Tuomiokirkko) tekinthettük meg. A találkozót a téren zajló karácsonyi vásár megtekintése zárta. Joulupukki ugyan havat nem hozott magával, de Helsinki téli bája szárazon is magával ragadó.

Lakó Zsigmond





KLINIKA KLUB PROGRAMAJÁNLO



f /KLINIKAKLUB

@KLINIKAEGYETEMIKLUB

WWW.KLINIKAKLUB.HU

10.
11. **PUNKHENDER**

11.
28. **METALLICA/NIRVANA
TRIBUTE BY: SCARY GUYS
POLLYNA**

10.
17. **EURÓPA KIADÓ**

11.
29. **MUDFIELD/
EVOLETTE**

10.
18. **SZUPERCSILLAG-
PARASZT** MIKEE MYKANIC
KETIOZ, AZA, NKS

12.
05. **LEANDER KILLS**

10.
25. **ALVIN ÉS A
MÓKUSOK / JUNKIES**

12.
12. **SZŰCS KRISZTÁN
KRÉZI SRÁC 25**

11.
07. **ANALOG BALATON**

12.
13. **SUB BASS
MONSTER**

11.
08. **POKOLGÉP**

12.
19. **LORD**

11.
15. **AUREVOIR**

12.
26. **SKAFUNDERZ
DEBREC'N'BASS**

11.
21. **FISH!** +BANKRUPT
++KOZMOSZ

12.
27. **LAZARVS**

11.
22. **ESTI KORNÉL**

12.
29. **BOHEMIAN
BETYARS**

A mesterséges társ

A Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézetében született meg hazánk első ember-gép vagy humán-robot interakció vizsgálatára alapuló doktori disszertációja: Őrsi Balázs a júliusi doktoravató ünnepségen vehette át oklevelét. A fiatal kutatóval és témavezetőjével, Csukonyi Csillával, a Pszichológiai Intézet adjunktusával idéztük fel a kutatási időszakot, de kitekintettük a pszichológia mint szakma és tudomány kihívásaira is a mesterséges intelligenciával átítatott mindennapok világában – stílusosan egy robot társaságában.

EE: – Milyen háttere volt annak a Debreceni Egyetemen, hogy Balázs a doktori kutatásait a humán-robot interakcióra fókuszálhassa?

Csukonyi Csilla: – A Duisburg-Esseni Egyetemen Aike C. Horstmann 2018-ban végzett egy vizsgálatot arról, hogy az emberek hogyan fogadják a robotoktól érkező kéréseket, kinek engedelmeskednek inkább bizonyos szituációkban, a robotoknak vagy az embereknek, ami felkeltette a figyelmemet, és 2019 márciusában tartottam egy TEDx-előadást a témában. Korábban már például az e-sport területén foglalkoztunk a digitális interakciókkal, az ember és gép közötti kommunikációval, de PhD-szinten Balázs volt az első kutató, aki belevágott ebbe a területbe.

Őrsi Balázs: – A BA-szakedolgozatom videójáték-pszichológiáról szólt, mesterszakra pedig a mesterséges intelligencia munkahelyeken történő felhasználásával foglalkoztam. Amikor Csilla a TEDx-előadást tartotta, akkor körvonalazódott bennem, hogy ezzel a területtel is foglalkozhatok, ez terelt a kutatói pálya felé. Nagy sci-fi rajongóként megcsillant bennem a remény, hogy Magyarországon is lehet pszichológusként robotikával foglalkozni, ami átírta a jövőmről alkotott elképzeléseimet, korábban nekem a gyakorlat lebegett a szemem előtt. Mindez olyan erős elhatározás volt, hogy Csilla márciusi előadása és a májusi doktori jelentkezés időpontja között gyorsan kellett rákapcsolódnom a témára.

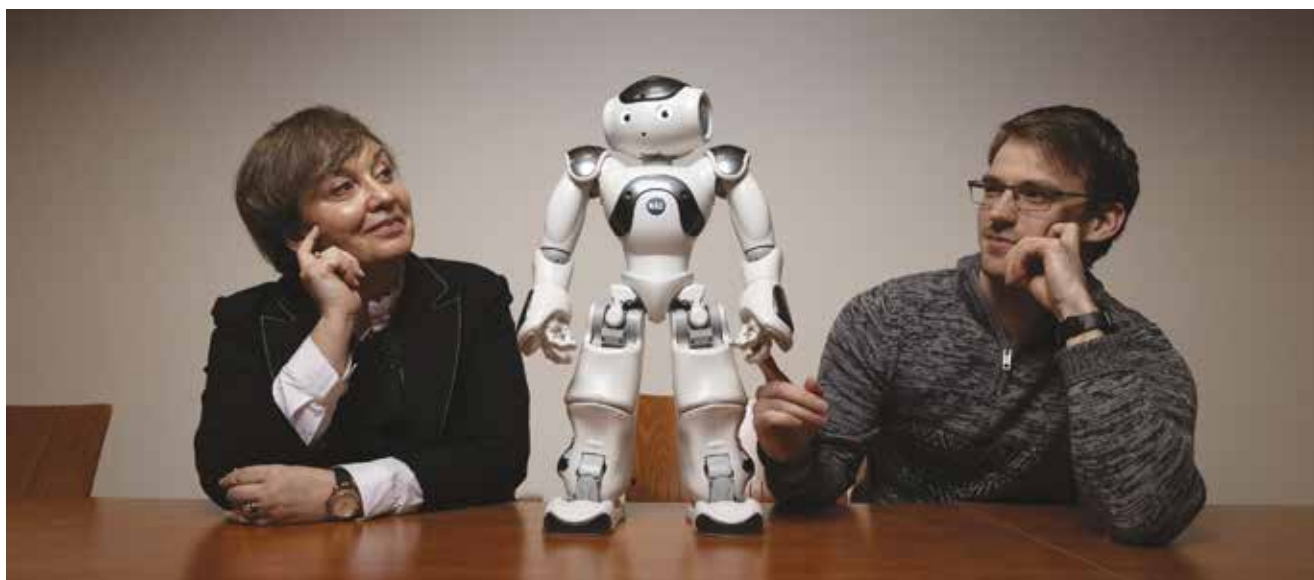
EE: – Mi állt a kutatás középpontjában, milyen eredmények születtek?

Ő.B: – A kitűzött célunkat, ahogy Csilla is említette, a Horstmann-féle kutatás határozta meg. Egy módosított változatát kívántuk lefuttatni, ami arról szólt, hogy egy rövid interakció során az ember és



egy humanoid, úgynevezett NAO robot valamiféle közös feladatot, esetünkben egy társasjáték-szituációt oldanak meg, majd a feladat végén az embernek ki kell kapcsolnia ezt a robotot, az viszont megkéri, hogy ne kapcsolják ki, mert fél a sötétben. Azt vizsgáltuk, egy ilyen helyzetben vajon mennyire hallgatnak a robotnak az érzelmi manipulációjára az emberek. Korábban két kutatás volt az egész világon, ami ezzel foglalkozott, a miénk a harmadik a sorban, ami azt az eredményt mutatta, hogy az embereknek az egyharmada hallgat a robotnak a kérésére, és bekapcsolva hagyja őt. A két legtipikusabb válasz ennek okára: megsajnálja, tehát érzelmileg elfogadja, hogy ez a robotnak egy rossz dolog, vagy pedig a saját kompetenciáiban és képességében nem bízik, tehát azt mondja, hogy nem mer hozzányúlni, nehogy kárt okozzon benne.

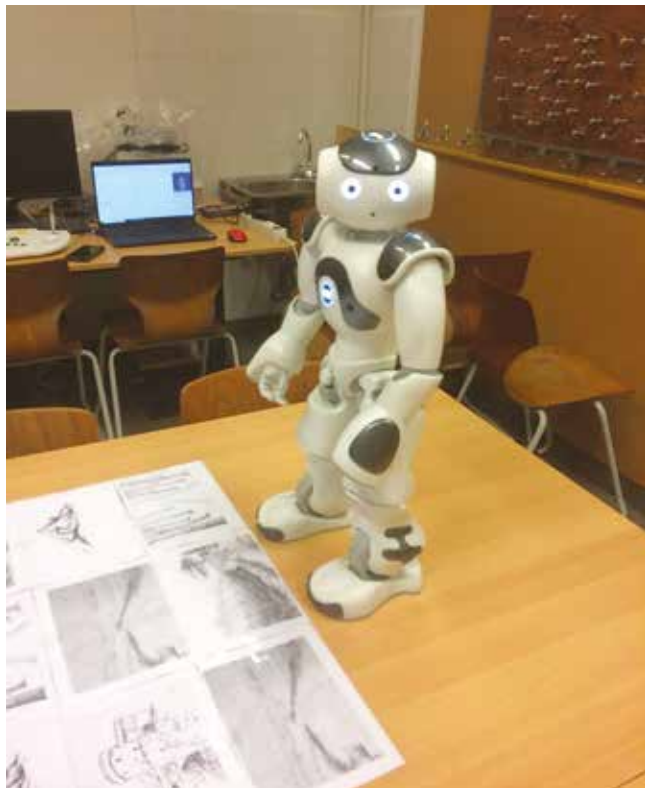
Cs.Cs: – Balázs a kitűzött célokat maximálisan végigvitte, közben pedig megalakult kutatócsoportunk a digitális interakciók



témájában, szoros együttműködést építettünk ki mérnökökkel az egyetemen.

EÉ: – Milyen az embereknek most az attitűdje a robotokkal kapcsolatban? A mesterséges intelligencia használatának elterjedése változást hozott ezen a területen?

Ö.B.: – Nagyon fontos különbséget tenni a robot és a mesterséges intelligencia között. A robotokkal szemben még mindig inkább a rácsodálkozás és az újdonságthatás van meg, ugyanis az átlagember nem találkozik robotokkal, hacsak nem olyan helyen dolgozik, ahol ipari robotok rendszeresen vannak körülötte, vagy nem teheti meg a család, hogy otthon robotporszívót, egyéb technológiákat használjon. Az a félelem, hogy a robot majd elveszi a munkámat, még mindig jelen van a társadalomban, viszont ezzel szemben azt látjuk, hogy a ChatGPT-vel bármit megosztanak az emberek, és segítségül hívják problémáik megoldásában. Érdekes belegondolni, hogy a mesterséges értelem az egyik helyen egy segítőtársunk, miközben a másik oldalon, ha már testet öltött, akkor meg el fogja venni a munkánkat. Pedig a kettőnek a fejlődése összekapcsolódik, hiszen ahhoz, hogy egy robot okosabb legyen, ahhoz az AI-nak is fejlődnie kell, ami az agra lesz a robotnak.



EÉ: – Vannak olyan területek, ahol elfogadottabbá válhat a jövőben a robotok használata? Az idősgondozás területét halljuk sokszor, illetve működnek már most is hazánkban pincérrobotok.

Ö.B.: – Nagyon sok helyen örülnék neki, hogyha egyre több robot lenne, például a veszélyes munkákat ki lehetne váltani velük. Egészségügyben, idősgondozásban nagyon sokat tud segíteni, műtétknél képes például korrigálni az ember kezének a mikrorezgéseit. Ha már ez a robotpincér elhangzott kérdésként, ott viszont felmerül az a tényező, hogy sokan azért szeretnek elmenni egy étterembe, mert van emberi kontaktus – ha ezt kiváltjuk egy robottal, nem biztos, hogy mindenki örülni fog neki, de legalábbis lesznek olyanok, akik azzal reklámozzák majd magukat, hogy náluk a klasszikus szolgáltatás érhető el, vagyis emberrel lehet találkozni.

Cs.Cs.: – Norvégiától Japánig az idősgondozásban nagymértékben ott vannak a humán személyzetet kiváltó segítőként. Az emberi munkát megsokszorozzák vagy hatékonyabbá teszik. Érdekes megneézni viszont az irányvonalakat: az ipar 4.0 még az automatizációról, az emberek kiváltásáról szólt, az ipar 5.0 viszont már az együttműködésről, a kollaborációról, az ember-robot valamilyen fajta interakciójáról.

EÉ: – A pszichológiának mint szakmának, tudománynak az ember-robot interakció és a mesterséges intelligencia milyen kihívásokat tartogat?

Cs.Cs.: – Az első, amit nekünk mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a robot vagy a mesterséges intelligencia etikus legyen, az ember értékeinek, szükségleteinek a figyelembevételével, tiszteletben tartásával működjön. Az Európai Unió kitűzte a feladatot ezen a téren: 2026 augusztusáig minden, mesterséges intelligenciát használó vállalkozásnak és intézménynek kockázati fokozatokba kell tudni sorolni az AI-rendszereit. Fontos szerepünk van abban, hogy kiszűrjük az anomáliákat.

Ö.B.: – A szakmákra vonatkozóan vannak új veszélyei, kihívásai, amikkel foglalkoznunk kell. Gyakran találkozunk azzal, hogy valaki a ChatGPT-vel ellenőrizteti le, hogy a terápiája, a coaching folyamat jó ütemben halad-e. Gyakorlatilag egy végzettséggel nem rendelkező nyelvi algoritmust használnak arra, hogy validálja a szakmának a munkáját. Ennek nagyon-nagyon sok veszélye van.

Cs.Cs.: – A ChatGPT nem mond ellent, mert arra van kitalálva, hogy használj, nem akarja, hogy te kilépj, így azt a fajta hozzáállást produkálja, azt a fajta véleményt, amit te szeretnél hallani. Könnyen kialakulhat valakiben az, hogy a mesterséges intelligencia jobban megérti, mint egy hús-vér ember

Ö.B.: – Megjelent a ChatGPT-pszichózis jelensége: ha valaki hajlamos például paranoiára, amit egyébként sosem venne észre magán, a ChatGPT-vel folytatott beszélgetések felerősíthetik ezt a problémát.

Szabó Laci, fotó: Éberling András/Magyar Kultúra magazin

A robot

Hortsmannék a SoftBank Robotics Nao nevű humaniod robotját használták, a debreceni kutatók is ezzel a típussal kívántak dolgozni. A mérőeszköz kidolgozása, nemzetközi adaptációja volt az első feladat a kutatás alapjainak megteremtésekor, még robot nélkül. Először Münchenből, a Goethe Intézetből kaptak két hétre kölcsön egy robotot, majd 2022-re egy saját Nao állt szolgálatba a Pszichológiai Intézetben.

„A Bölcsészettudományi Kar vezetése látta a lehetőséget ebben a jövőbe mutató kutatásban, így kari támogatással elérhetővé tettük a kollégák számára a Nao robot beszerzését, hogy korszerű infrastruktúrával tudják végezni a vizsgálatokat. A kar a több mint 20 ezer dollár értékű beszerzés teljes folyamatában támogatta a nemzetközi figyelmet is kiváltó kutatást” – idézte fel Keményfi Róbert dékán lapunknak Nao „örökbefogadását”.



Irodalom, zene, színház – új kulturális pódiumműsor

Izgalmas új programsorozattal vált színesebbé a Csokonai Nemzeti Színház felhozatala októbertől: a Csokonai Társalgó új megvilágításba helyezi előadásainkat, közelebb hozza a színpalak mögötti folyamatokat közönséghez. Juhász Anna összművészeti pódiumműsora hét alkalommal vonzotta be a nézőket a Teátrum és a Csokonai Fórum különböző tereibe, ahol számos művészt és színdarabot ismerhettek meg jobban az érdeklődők – a változatos beszélgetések pedig januártól is folytatódnak!

Juhász Anna Prima-díjas irodalmár, kulturális menedzser ma hazánk egyik legsikeresebb irodalmi szervezője, az ország legnagyobb irodalmi rendezvénysorozatainak megálmodója és megvalósítója. Megannyi izgalmas kezdeményezése részeként a budapesti Irodalmi Szalon megalkotója, valamint 2013 óta a New York Kávéház művészeti vezetője. A Hadik, a Centrál, a New York és a Városliget Kávéházak irodalmi estjeinek szervezőjeként, a Várkert bazár irodalmi sorozatának vezetőjeként dolgozik – 2025-től pedig kulturális menedzser-producerként csatlakozott a Csokonai Színház társulatához, ahol a Csokonai Társalgó háziasszonyaként találkozhat vele a közönség.

A Csokonai Társalgó eddigi hét alkalmán Az üveg cipő, az Egy gyilkosság mellékszálai, az Az a szép, fényes nap, a Portugál és A debreceni lunátikus előadásokra hangolódhattak rá a látogatók, valamint decemberben két különleges adventi alkalmon is részt vehettek. A zenés-beszélgetős eseményeken az egyes előadások alkotóival, szerzőivel és szereplőivel beszélgetett Juhász Anna háziasszony, valamint többek között olyan művészek és szakemberek is a debreceni színházba látogattak, mint Seress Zoltán színművész, Szabó T. Anna költő, író, Egressy Zoltán író, Margócsy István irodalomtörténész és Müller Péter Sziámi költő, dalszerző.

Januártól folytatódnak az elgondolkodtató beszélgetések, az új évben Fazekas Mihály életműve is terítékre kerül, de a János vitéz és a Hegedűs a háztetőn bemutatóihoz kapcsolódó alkalmakkal is jelentkezünk. A cselédek című előadás kapcsán pszichológus bevonásával boncolgatjuk a női szerepeket, az alá- és fölérendeltség kérdéseit, míg a Társalgóval kapcsolódunk a Deszka Fesztiválhoz is.

A Csokonai Társalgó aktuális alkalmairól a Csokonai Nemzeti Színház valamennyi felületén értesülhettek – várunk mindenkit sok szeretettel 2026-ban is!

Fotó: Katona Ákos a társalgó november 24-i, a Portugál előadásról szóló alkalmán.



Az Európai Unió versenyképessége és annak legújabb fejleményei

Az Európai Unió versenyképességének romlása olyan téma, amely napjainkban folyamatos beszédtemát szolgáltat az uniós döntéshozóknak, politikusoknak és a sajtónak egyaránt. Nem alaptalanul, hiszen a legfőbb gazdasági mutatókban való lemaradás szembevetendő az Egyesült Államok, illetve a múlt évszázad második felében Japán, majd az ezredforduló környékétől egyre inkább Kína mögött. Ennek fényében nem meglepetés, hogy az Unió prioritásként kezeli a versenyképesség fokozását, különösen úgy, hogy ez vált az általánosan elfogadott megoldásává az említett, évtizedek óta folyamatosan fennálló negatív jelenségnek, melynek folyamán az Unió gazdaságilag egyre inkább leszakadni látszik legfőbb világ gazdasági versenytársaitól.

Ebből a szempontból mérőföldkőnek tekinthető a 2024-es év, amikor is a Letta-, majd Draghi-jelentések szilárd alapot biztosítva átfogóan tanulmányozták a legkritikusabb jelentőségű kihívásokat, és a vészharangot megkorgatva a versenyképességet gátló legégetőbb problémákra irányították a figyelmet. A versenyképesség fókuszba kerülése a 2024. novemberi Budapesti Nyilatkozat elfogadásában csúcsosodott ki, melyben az Unió vezetői elköteleződtek a versenyképesség fokozására irányuló kulcsfontosságú intézkedések mellett.

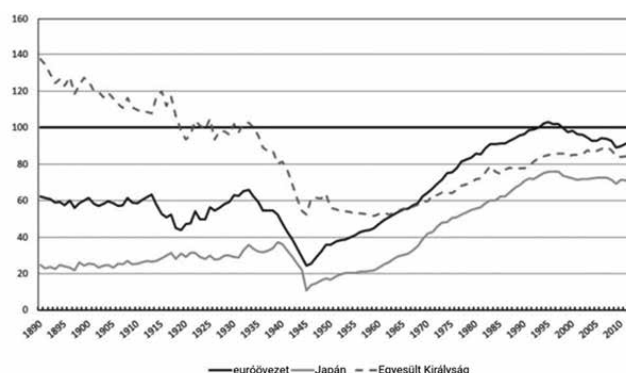
Mégis, hiába vált a kifejezés kulcsfogalom, sokak számára a versenyképesség értelmezése megfoghatatlannak tűnhet. Ez nem véletlen, hiszen szakmai körökben sem alakult ki egységes értelmezés, folyamatos vitátémát szolgáltatva az elmúlt évtizedekben a közgazdászoknak. A legtöbb bizonytalanság a fogalommal kapcsolatban az értelmezési szintet övezi, hiszen különbséget lehet tenni vállalati, regionális vagy nemzetgazdasági szintű versenyképesség között. A vállalatok versenye egymás között azonban nem hasonlítható össze a nemzetgazdaságokéval.

Ennek az álláspontnak a leghíresebb szószólója, Paul Krugman Nobel-díjas amerikai közgazdász elhíresült 1994-es cikkében odáig merészkedik, hogy a versenyképesség egyáltalán nem értelmezhető nemzetgazdasági szinten, hiszen a nemzetközi kereskedelem nem zéró összegű játék, amelyben a versenyképes országok a vesztesek kárára nyerne, hanem pozitív összegű játék révén a benne részt vevők mindannyian profitálnak. Így szerinte a versenyképesség fogalma kizárólag a termelékenységre szűkíthető le, amely növelésével elérhető egy ország alapvető gazdasági célja: a polgárok számára magas és növekvő életszínvonal megteremtése.

Ez a megközelítés hasonlóságot mutat az Európai Unió álláspontjával, amelyben a versenyképességet övező értelmezési viták ellenére a 90-es évektől világos pontok rajzolódtak ki: a versenyképesség kulcsa a termelékenységi szint tartós növekedése, míg következménye, sőt inkább elvárt célja a jólét és az életszínvonal emelkedése az adott nemzetgazdaság vagy gazdasági integráció állampolgárainak körében.

A már említett Draghi-jelentés is kiemelt figyelmet szentel a termelékenységi problémák kérdésének, mivel a versenyképesség romlását főként a termelékenységi ráta kedvezőtlen alakulásában látja. A korábbi olasz jegybank-, illetve EKB elnök a jelenség okait az innovációs résre vezeti vissza, szembevetendő példákkal illusztrálva az EU legfontosabb innovációs mutatókban való lemaradását.

A termelékenység mérésének egyik fő mutatója a munkatermelékenység, vagyis egységnyi munkaerőre jutó gazdasági kibocsátás, mely mérhető az egy foglalkoztatottra jutó GDP, illetve az egy munkaóra jutó GDP tekintetében is. A termelékenység tekintetében az EU-ra a második világháborút követően egy erős felzárkózás volt jellemző az USA szintjéhez, azonban 1995 környékén a konvergencia véget ért, és ismét távolodni kezdett az európai szint az amerikaiától.

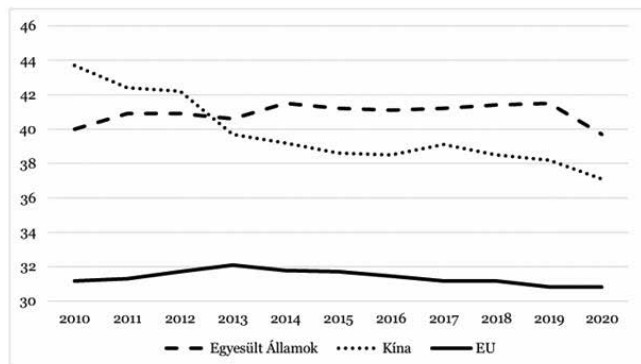


1. ábra: Az óránkénti munkatermelékenység szintje az Egyesült Államokhoz viszonyítva (USA=100) 1890 és 2012 között

A termelékenység-növekedés motorja a technológiai fejlődés, így az Unió egyik fő feladatának az „innovációs rés” bezárását kell tekinteni. A kutatás-fejlesztési kiadások GDP-hez viszonyított részaránya a leggyakoribb mutatószám, mellyel a fejlettségbeli szintkülönbséget mérik. 1996 és 2021 között az Európai Unió átlagosan évente a GDP-je 1,95%-át fordította kutatás-fejlesztési tevékenységre, ugyanezen mutató az USA és Japán tekintetében átlagosan 2,74, illetve 3,1 százalék. Ám a Draghi-jelentés alapján az EU megtorpanása olyan okokra is visszavezethető, mint a „tech-szektor” gyengesége, a merev ipari struktúra, a túlszabályozás vagy az innovatív start-upok hiánya.

Ahogy már korábban említésre került, a versenyképesség uniós megközelítésében a termelékenység, illetve a jólét és magas életszínvonal kap kiemelt szerepet. Ebből világosan látszik, hogy a versenyképesség összetett fogalom, mely nem pusztán gazdasági mérőszámokat jelent. Emiatt érdemes olyan jóléti mutatók felé fordulni, mint az ENSZ által számolt HDI, azaz emberi fejlettségi mutató, mely kedvezőbb képet mutat az Európai Unióról. A legfrissebb rangsorban az uniós tagországok közül mindegyik a legmagasabb fejlettségi kategóriában kapott helyett. Kínát az összes tagország megelőzi, a 0 és 1 közötti skálán pedig az USA 0,927-es pontszámával kevéssel van az EU 0,903 átlagos összpontszáma felett.

A társadalmi egyenlőtlenségek tekintetében is jóval mérsékeltebb különbségek jellemzik az Uniót, a jelenség mérésének egyik legismertebb mérőszáma, a Gini-index alapján az EU az utóbbi évtizedben 30%-os értékek körül mozgott, míg az Egyesült Államok hosszú évek óta átlépi a 40%-os határt, mely érték felett már magas társadalmi egyenlőtlenségekről lehet beszélni.



2. ábra: A Gini-index alakulása 2010 és 2020 között (százalékos formában)

A nemzeti szintű versenyképesség fontos aspektusa tehát, hogy a gazdasági eredmények önmagukban nem érnek sokat, ha ezek nem tükröződnek a társadalmi haladásban, a lakosság életminőségének javulásában és jól-létet erősítő folyamatokban. Ezek mérésére a jóléti mutatóknál is „puhább” mutatók felé érdemes fordulni. A versenyképesség puha tényezői az olyan nehezen mérhető és számszerűsíthető tényezők, melyek főleg kvalitatív kutatásokkal vizsgálhatóak, és „elsősorban emberi képességekhez, közösségi értékekhez, viselkedési formákhoz és társadalmi jellemzőkhöz köthetők. Ilyen szellemiségű a szintén az ENSZ nevével fémjelzett World Happiness Report, melynek legfrissebb mérése alapján Finnország végzett az élen, Dánia lett a második, mögöttük az első tíznek tagja még Svédország, Hollandia és Luxemburg is mint uniós tagországok, valamint európaiként Izland, Norvégia és Svájc is. Az Egyesült Államok a 23., Kína pedig csupán a 60. helyre ért be a vizsgált 143 ország közül.

Az Európai Unió felfogásában tehát a versenyképesség fokozása, illetve fenntartása semmiképpen sem öncélú folyamat. Mario Draghi a jelentésében úgy fogalmaz, hogy az Európai Uniónak anélkül kell megcélozni az Egyesült Államokbeli termelékenységi szintet, hogy lemásolná az amerikai társadalmi modell árnyoldalait, ahol a technológiai fejlődés magasabb jövedelmi egyenlőtlenségekhez vezetett. Úgy véli, hogy az európai alapvető értékek védelme prioritást kell hogy jelentsen, és az Európai Unió létezésének értel-

me veszne el azáltal, ha ezeket az értékeket nem tudná biztosítani polgárai számára.

Mégis, az Európai Unió versenyképességének vizsgálatakor a legfontosabb szempont, hogy szem előtt tartsuk azt a tényt, hogy az EU egy sajátos, korábbiakhoz képest teljesen új szintet képviselő entitásként van jelen a világgazdaságban, amelyben alapvetően nemzetgazdaságok vannak jelen. Kettős szerepe abban rejlik, hogy az EU mint önálló világgazdasági szereplő egyszerre lép fel úgy, mint gazdasági integráció és mint domináns nemzetgazdaságainak érdekképviselője. Így az Európai Unió versenyképességének elemzése kapcsán olyan problémák is felmerülnek, melyek egységes nemzetállamok vagy államközösségek esetében – mint például az Egyesült Államok – nem jellemzőek.

A termelékenységi szintben való lemaradás, illetve az „innovációs rés” azonosítása jó problémafelvetésre utalnak, és kétségtelen, hogy a probléma kiküszöbölésével az Unió nem várhat tovább, különben a polgárai számára megszokott jólét nem tartható fent. Azt is láttuk, hogy a jólét megragadása nem kizárólag gazdasági mutatók függvénye, és a versenyképesség puha tényezői megmutatták, hogy az Unió erős alapokkal rendelkezik ahhoz, hogy a világ egyik legversenyképesebb gazdasága legyen, ahol a növekedés összeegyeztethető az európai értékekkel, mint a magas foglalkoztatottság, környezetvédelem, fenntarthatóság és a magas emberi fejlettségi szint, minél alacsonyabb társadalmi egyenlőtlenség mellett.

A kérdés azonban az, hogy egyáltalán jogos-e elvárni ilyen célt az Európai Uniótól, hogy a világ vezető gazdasági hatalmaival vegye fel a versenyt, miközben az EU alapvetően nem azért szerződött, hogy a világ legversenyképesebb gazdasági tömbjévé váljon. Gazdasági integrációként nem feltétlenül igazságos a közvetlen összehasonlítás más nemzetgazdaságokkal, hiszen a két kategória versenyképességére ható tényezők jellege között nagy eltérések vannak. A termelékenységi problémák tükrében előkerülő K+F kiadások például több más, a versenyképességet döntően befolyásoló tényezők mellett továbbra is tagállami hatáskörben vannak, így végtére a 27 tagállam versenyképessége fogja alkotni az EU mint önálló szereplő versenyképességét egy olyan világgazdaságban, ahol USA- és Kína-kaliberű szereplőkkel kell felvenni a versenyt.

Nagy Levente

Armin van Buuren a Campuson

A Campus Fesztivál történetében először lép fel Armin van Buuren, a globális elektronikus zenei színtér egyik legnagyobb ikonja. A DJ, producer és DJ Top 100 lista 5. helyezettje (korábban ötszörös világelső) olyan tényekkel rendelkezik a háta mögött, mint: a 10 milliárd feletti hallgatottsággal rendelkező „Blah Blah Blah” sikerdal producere. Rendszeres fellépője a legnagyobb globális fesztiváloknak, mint a Tomorrowland és az Ultra Music Festival.

„Armin van Buuren fellépése egy újabb jelentős lépés a Campus Fesztivál életében. Ez a bejelentés azt mutatja, hogy továbbra is a minőségi nemzetközi fellépők bevonására fókuszálunk” – mondta Süli András, a fesztivál programigazgatója.

„A 2026. július 22-e és 26-a közötti időszakban egy emlékezetes zenei élményt kínálunk Debrecen szívében.”

A Campus idén ismét bizonyította stabilitását és vonzerejét a hazai fesztiválpiacon. A 2025. július 16–20. között megrendezett esemény 21 különböző helyszínen, több mint 250 zenei fellépővel és közel 1000 kulturális programmal vált a nyár egyik sikeres rendezvényévé. A fesztivál négy nap alatt összesen 121 ezer látogatót vonzott a Nagyerdőre.



Fiatal magyarokra építik a csapatot

Tíz mérkőzést játszott eddig az NB I. A csoportjában a DEAC kosárlabdacsapata, amely öt győzelemmel és öt vereséggel a tabella 8. helyén áll. A bajnokság alakulásáról és a csapat eddigi játékáról Mócsán Bálint csapatkapitánnyal beszélgettünk az alapszakasz nyolcadik fordulója után.



– Ahogy a szezon előtt tartott sajtótájékoztatón elhangzott, idén nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy azok a fiatal, saját nevelésű játékosok, akik eddig kevesebb lehetőséget kaptak, most többet lehessenek a pályán. Ezt egyébként ösztönzik az újonnan bevezetett szabálymódosítások is, miszerint egyszerre muszáj legalább két magyar játékosnak a pályán lennie. A csapat tulajdonképpen nem igazolt plusz magyar kosárlabdázót, ez is azt támasztja alá, hogy a vezetés a debreceni fiataloknak szeretne több játékpertecet adni.



Az együttesünk magyar magja megmaradt, leszámítva azt, hogy Garamvölgyi Ákos helyett jött Gáspár Mátyás, aki két éves kitérőt leszámítva ismert közegbe jött vissza. A légiósok közül Osztójcs maradt, mellé jött Szubotics, aki sok éven át a Szolnok meghatározó játékosa volt, az ő személyében rutinos, tapasztalt, a kosárlabdát jól értő játékost kaptunk, aki mentorszerepet tölt be a fiatalok számára. Az amerikai légiósaink Marcus Tyus és Trey Wade, nekik ez az első évük Magyarországon, bele kellett szokniuk ebbe a játéktílusba, közegbe, de a beilleszkedésük az elejétől kezdve zökkenőmentes volt.

Ez az ő érdemük is, mert nyitottak voltak erre, de a csapat is igyekezett segíteni nekik. A csapat szépen összeért, nincsenek klikkesedések, mindenki megtalálja egymással a hangot. A pályán kívül is barátok vagyunk, szerintem ez meglátszik a pályán is. A célok nem változtak az előző szezonhoz képest, de mivel a csapat nagyrészt fiatal játékosokból áll, kicsit kevesebb tapasztalattal, és új nekik a stabil NB I. A csoportos szereplés, ezért idén a rájátszásban szeretnénk bejutni a legjobb nyolcba, a top négy pedig már csak a ráadás lenne – mondta Mócsán Bálint.

– Az edzői stáb is változott kissé, tavaly az alapszakasz végén Pethő Ákos vette át a vezetőedzői feladatokat, az ő megbízását meghosszabbították. Hozzá csatlakozott Jávor Barna, aki már tavaly is szerepelt a felnőtt csapat stábjában, és az abszolút új érkező ilyen téren Kovács Márk. Ez a teljesen magyar, fiatal edzői stáb ritkaságnak számít a magyar bajnokságban.

Nagyobb szerepet kapnak a magyar játékosok

A 2025/2026-os évadban volt néhány változás az NB I. A csoportos bajnokságban, az egyik leglényegesebb a hazai nevelésű játékosokra vonatkozott. A szabályzat szerint ugyanis a bajnokság minden mérkőzésének, minden szakaszában minimálisan két hazai nevelésű játékosnak a pályán kell tartózkodnia.

– Ez mindenképpen nagy változás játékosszemmel is, látható, hogy az elmúlt nyáron minden csapat próbált erősíteni, és bebizto-





sítani azt a magyar magot, ami a szezon végéig jól működhet, mert ez adhatja meg az alapot – hangsúlyozta a DEAC csapatkapitánya.

Előfordul, hogy egyes csapatoknál egyszerre 3-4 magyar játékos van a pályán, úgy gondolom, ez egy pozitív módosítás volt, mert így több lehetőséget kapnak a magyar játékosok és a fiatalok. A mi csapatunkról elmondható, hogy azok a fiatalok, akik jelentős perceknek kapnak, már készen álltak erre, jól szállnak be a bajnokságba. Sokan közülük az U23-as bajnokságban is szerepet vállalnak, de szépen felnőnek a feladathoz a dupla terhelés ellenére is. Azok az együttesek tudnak ebből a módosításból igazán profitálni, ahol nem egy kötelező rossz a szabálymódosítás és nem alárendelt, kötelező elem a magyar játékos a pályán, hanem egy olyan játékos, aki hozzá tud tenni a mérkőzéshez.

Minden pont számít

– A bajnokság idén nagyon kiegyensúlyozott, kiegyenlítették az erőviszonyok, nyilván van egy-két felfelé kiemelkedő csapat, de a tabella utolsó helyein állóknak is szinte csak szoros meccsek



voltak. Nagyjából bárki meg tud verni bárkit, ez látszik a tabellán és a mi teljesítményünkön is.

Az alapszakasz 7. fordulójában szállt be Pongó Máté, akinek volt egy kisebb térsérülése, de az ő visszatérésével bővült a rotációnk, ami nagyon fontos. Nem kezdtük jól a bajnokságot, a hazai, Honvéd elleni vereség nem jött jól, szerettünk volna győzelemmel kezdeni. Annak örülök, hogy hazai pályán javítottunk, és hoztuk a győzelmeket, nagyon fontos, hogy a hazai meccseket hozzuk és mellétegyük az idegenbeli sikereket is, így lehet beférni a rájátszást érő helyekre.

Kívülről nézve tényleg hullámvárnak hathat a játékunk, de arra törekszünk, hogy kiegyensúlyozottabb legyen a teljesítményünk, minden mérkőzésre úgy megyünk oda, hogy száz százalékgig a győzelem a cél. Ebben a szezonban nincs hátradőlős meccs, ami jó teszt, mert mindig olyan találkozók jönnek, amikre azt mondjuk, hogy az a győzelem fontos lépés lesz az előrejutáshoz.

Szerintem ez nagyjából a szezon végéig ki fog tartani. Tizenhárom forduló után az első nyolc helyen álló együttes bejut a Magyar Kupába, így minden egyes győzelem vagy vereség sokat számít a kupaszereplés tekintetében is – mondta a csapatkapitány, aki arra is kitért, hogy miben kell még fejlődni a csapatnak a továbbiakban.

– A támadás és a védekezés eléggé együtt mozog a kosárlabdában, nehéz külön kezelni őket. Van néhány csapat, akik inkább a támadásban próbálnak dominálni és túl akarják dobni az ellenfeleket, ők hétről hétre 100 pont körüli meccseket játszanak. Nekünk ez nem járható út, mi is törekszünk a gyors támadásokra, de nem akarjuk, hogy ez a gyorsaság megbosszulja magát. Azon az elven vagyunk, hogy a jó védekezés után tudunk gyors támadást indítani, ha folyamatosan kosarakat kapunk, az lassítja a mi játékunkat is. Mindenesetre mindkét játékelemben van még hova fejlődni, mert a dobott és kapott pontjaink száma is változó, de a gyors támadások és kemény védekezés kombinációját akarjuk összetenni, és a védekezésből kiindulva, a mi játékunkat végigjátszva szeretnénk érvényesülni – mondta Bálint, akinek egyéni célja, hogy a szezonban végig a csapat aktív tagja legyen.

– Tavaly kénytelen voltam a szezon egy részét kihagyni, idén szeretnék végig egészséges lenni, mivel így tudom élvezni a játékot és a csapat hasznára lenni. Emellett csapatkapitányként is eredményesen szeretném segíteni a csapatot.

Vona Lilla, fotó: deac.hu

A negyedik helyről várja a DEAC a tavaszt

Befejeződött az NB III. Észak-Keleti csoportjának őszi kiírása. A DEAC ezúttal is az élményőzön stabil csapata, pontegyenlőséggel, 32 ponttal a negyedik helyen áll.

Mindkét debreceni gárda ott van az első ötben a harmadosztályú pontvadászat táblázatán, az őszi szezon lezárultával. A Debreceni Egyetem és a DVSC II. alakulata ráadásul a legutóbbi csatában, a cívisvárosi derbin épp egymás ellen csatározott a Nagyerdei Stadionban. A mérkőzésen gól nélküli döntetlen született. A DEAC a negyedik helyről várhatja a folytatást, miután 32 egységet gyűjtött, kilenc győzelmével, öt döntetlennel és három vereséggel. A harmadik Tiszafürednek épp ugyanez a mérlege, ám a fürediek jobb gólkülönbségüknek köszönhetően állnak a tabella bronzérmes pozíciójában.

Urbán Péter fekete-fehér mezes tanítványai nem akármilyen őszt produkáltak, hiszen nem csupán a bajnokságban imponáló a teljesítményük, hanem a Magyar Kupában is. Az egyetemi legények a kupasorozatból legutóbb a Dóczy József utcán búcsúztatták a BVSC Zugló alakulatát. A folytatásban ráadásul épp a legjobb nyolc közé jutás lesz a tét, hiszen a márciusi, harmadosztályú bajnoki rajt előtt, februárban még egy kupameccs vár Sándor Tamásékra, a Soroksár vendéglátójaként.

A Magyar Kupa-találkozót február 11-én rendezik a DEAC Sportcampuson, míg a tavaszi bajnoki rajt március első napján lesz, a hatodik helyen álló Tárpa otthonában.

Barna Marci



Debrecen szervál, Budapest tapsol – egyetemi teniszsiker

November végén immár ötödik alkalommal rendezte meg a Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség (MEFS) az országos Egyetemi Tenisz Kupát a budapesti Muskétás Teniszcentrum-



ban. A rendkívül népszerű és jó hangulatú versenyen a Debreceni Egyetemet három versenyző képviselte. Férfi hallgató amatőr egyéni versenyszámban Nyirő László (ÁOK) aranyérmet szerzett, míg Andrékó Tamás Dániel (BTK) a legjobb 8 közé jutott. A hallgató férfi párosok versenyében az Andrékó Tamás Dániel – Nyirő László páros a legjobb 8 közé jutott, míg az oktató, dolgozó férfi páros kategóriájában harmadik helyen végzett: Andrékó Tamás Dániel és Ölveti László. Gratulálunk minden versenyzőnek!



TENISZKE



SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

PARTNER

MEGNYITOTTUNK!

NYITVA MINDEN NAP 09.00-22.00



TENISZKE BÜFÉ

DÓCZY JÓZSEF UTCA 9. (DEAC PÁLYA)



Ingyenes
parkolás



Kerékpár
tároló



WIFI



Étel/ital



Interaktív
eszközök



Állatbarát
hely

HOZZÁD A LEGKÖZELEBB!

 /TENISZKE

 @TENISZKE

 06-52-746-346

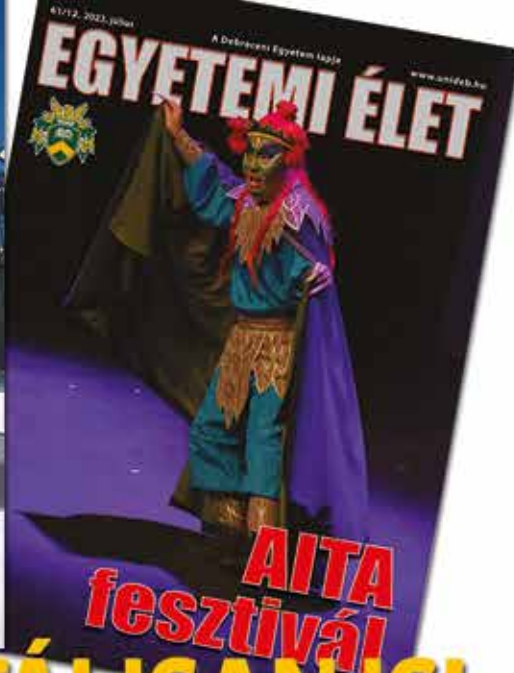
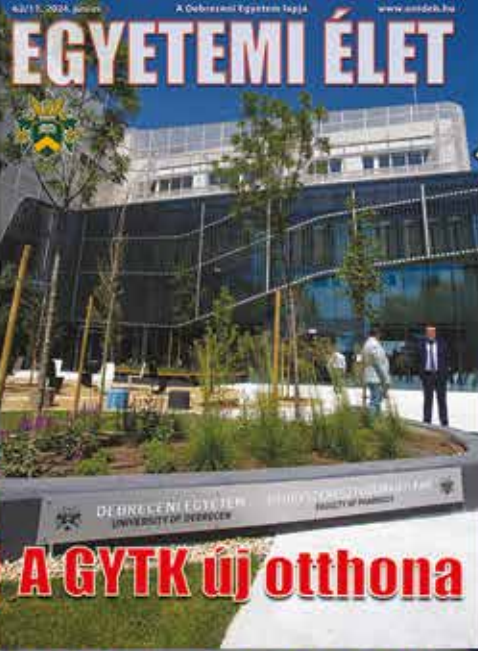


- Megjöttem, drágám... rémes napom volt. A sokkolóm helyett véletlenül a szőrtelenítőt vittem magammal reggel...

Tápérték tekintetében 3 sör egyenrangú egy ebéddel...

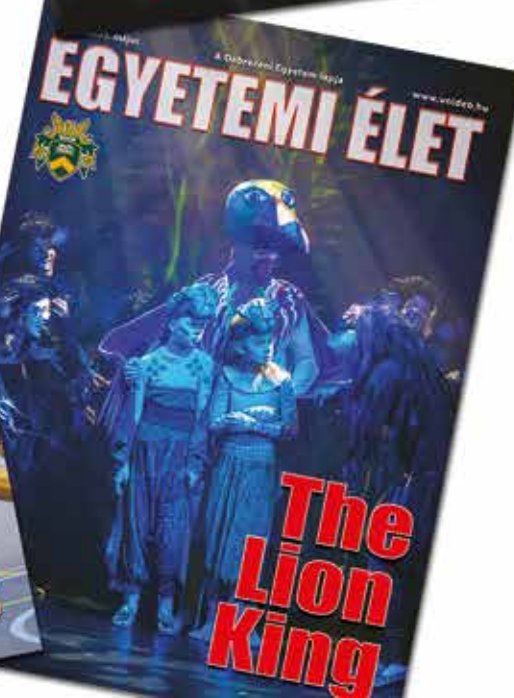
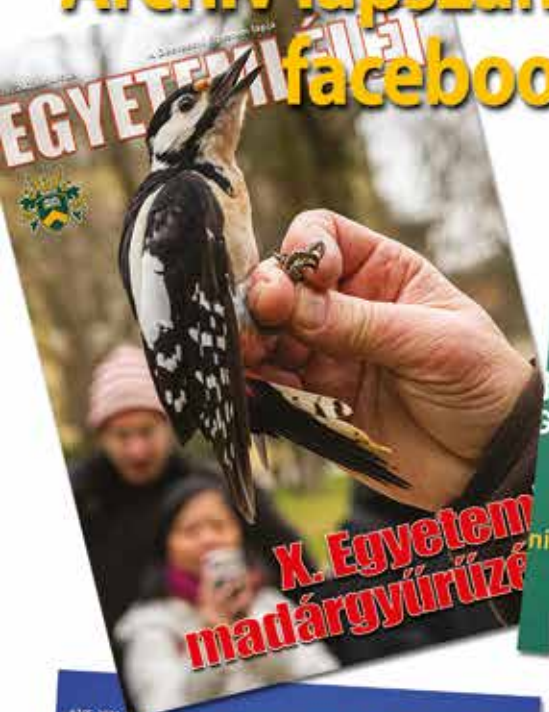


4-et vásároltam, mert ebéd után mindig szeretek meginni egy sört



OLVASS MINKET DIGITÁLISAN IS!

Archív lapszámok: unideb.hu/kiadvanytar





CAMPUS BOWLING BÁR

BOWLING, DARTS, CSOCSÓ



Felújított bútorzat, új cipők, minőségi, széles italválaszték.



Céges rendezvények, szakestek, születési bulik tökéletes helyszíne!



Ha fényképes UniPass kártyáddal vásárolsz a pultban 30% kedvezményt kapsz. Az akció minden héten hétfőtől csütörtökig tart.



06-52-529-111



Debrecen, Kassai út 26.

